

۸۵۲۴

توانا بود مسرکه دانابود

دولت شاهنشاهی ایران

وزارت فرهنگ

اداره کل نگارش

دائرة آمار

سالنامه و آمار

۱۳۱۹ - ۱۳۲۰ و ۱۳۲۰ - ۱۳۲۱ و ۱۳۲۱

۱۳۲۱ - ۱۳۲۲

(مجموعه قوانین و مقررات فرهنگی)

چاپخانه فردوسی

شماره	ترتیب	موضوع
۱	۱	مستند
۲	۲	قانون
۳	۳	مستند
۴	۴	قانون
۵	۵	مستند
۶	۶	قانون
۷	۷	مستند
۸	۸	قانون
۹	۹	مستند
۱۰	۱۰	مستند
۱۱	۱۱	مستند
۱۲	۱۲	مستند
۱۳	۱۳	مستند
۱۴	۱۴	قانون
۱۵	۱۵	آیین
۱۶	۱۶	اجراء

تاریخ و شماره

مستند
 شماره
 ۱۷۶۱ - ۰۶۶۱

تاریخ و شماره

۱۷۶۱ - ۰۶۶۱

۱۷۶۱ - ۰۶۶۱

(مستند شماره ۱۷۶۱ - ۰۶۶۱)

تاریخ و شماره

شماره ترتیب	فهرست مندرجات	شماره صفحه
	خلاصه گزارش اقدامات وزارت فرهنگ در سالهای ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲	۱-۲۷
	بخش نخست	
	قوانین و مقررات و آئین نامه ها	
	فصل اول - قوانین	
۱	مستخرج از قانون متمم بودجه کل سال ۱۳۱۹ کشور	۱
۱	قانون اصلاح قانون تاسیس دانشگاه راجع به دانشکده پزشکی	۲
۷	مستخرج از قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۰ کشور	۳
۷	قانون اجازه فروش املاک زراعتی و قنوات موقوفه	۴
۹	مستخرج از قانون توسعه معابر	۵
۹	قانون النای قانون اجازه فروش املاک زراعتی و قنوات موقوفه	۶
۹	مستخرج از قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱	۷
۱۰	قانون اصلاح قسمتی از قانون مطبوعات	۸
۱۱	« متمم قانون اصلاح قسمتی از قانون مطبوعات	۹
۱۲	« اجازه تجدید استخدام آقای پرفسور شارل ابرین	۱۰
۱۲	« يك مليون و هشتصد هزار ريال اعتبار برای تکمیل ساختمان بیمارستان فارابی .	۱۱
۱۲	« بانصد هزار ريال اعتبار جهت تهیه غذای مورد مصرف سال ۱۳۲۱ بیمارستانها	۱۲
۱۳	مستخرج از قانون اصلاح باره از فصول و مواد قانون نظام وظیفه	۱۳
۱۵	قانون راجع بآموزش و پرورش عمومی و اجباری	۱۴
۲۰	آئین نامه های اجرای قانون آموزش و پرورش اجباری مجانی (آئین نامه شماره يك)	۱۵
۲۷	اجرای تبصره ۱ و ۲ ماده ۸ « « « (آئین نامه شماره دو)	۱۶

شماره ترتیب	فهرست مندرجات	شماره ترتیب
۲۹	اجرای تبصره (۲) ماده ۱۲ آموزش و پرورش اجباری مجانی (آئین نامه شماره سه)	۱۷
	فصل دوم - آئین نامه و مقررات	
	جزء نخست - آموزش عالی	
	الف - آئین نامه و مقررات مربوط بدانسگاه تهران	
۳۱	آئین نامه انتخاب دانشیار	۱
۳۳	اساسنامه و برنامه آموزشگاه های عالی بهداشت	۲
۳۵	آئین نامه آموزش دانشجویان و امرو وابسته بدان	۳
۶۴	سازمان عمومی دانشکده پزشکی	۴
۹۴	شرایط تحصیل در دانشگاه	۵
۱۰۱	آئین نامه تخصص پزشکیان - دامپزشکان - دارو سازان و دندان سازی	۶
۱۰۶	اساسنامه دوره دکتری حقوق	۷
۱۱۱	اساسنامه دانشکده علوم	۸
۱۱۴	آئین نامه تحصیلات فوق لیسانس	۹
۱۱۵	آئین نامه پذیرفتن پزشکان بیمارستانها رئیس درمانگاه در بیمارستانها و آزمایشگاه های دانشکده	۱۰
	ب - آئین نامه و مقررات مربوط بهپرستانها	
۱۱۸	اساسنامه هنرستان عالی موسیقی	۱۱
۱۲۵	آئین نامه راجع بفارغ التحصیلهای هنرستان موسیقی	۱۲
۱۲۵	اساسنامه و برنامه هنرستان هنرپیشگی	۱۳
۱۲۹	ضمیمه اساسنامه و برنامه آموزشگاه فنی نفت	۱۴
	ج - آئین نامه و مقررات فرهنگی سایر وزات ها	
۱۳۳	مقررات راجع بسازمان داخلی هنر سرای عالی	۱۵
۱۳۴	آئین نامه شورای هنر سرای عالی	۱۶
۱۳۶	اساسنامه هنر سرای عالی	۱۷

شماره صفحه	فهرست مندرجات	شماره ترتیب
۱۳۸	آئین نامه انتخاب رئیس و معاون و رؤسا شعب هنر سرایمعالی	۱۸
۱۳۹	آئین نامه انتخاب هیئت مرکزی و وظایف آن	۱۷
۱۴۰	آئین نامه امتحانات نهائی هنرستان عالی نقشه برداری معاون	۱۹
جزء دوم		
آئین نامه و مقررات و برنامه‌های مربوط بدبیرستانها		
۱۴۲	برنامه تحصیلات دوره کامل متوسطه	۱
۱۸۰	شعبه ادبی	۲
۱۸۵	شعبه ریاضی	۳
۱۹۳	شعبه طبیعی	۴
۱۹۸	شعبه بازرگانی	۵
۲۰۸	برنامه تحصیلات متوسطه دختران	۶
۲۱۰	سه سال اول متوسطه	۷
۲۳۸	دوره دوم متوسطه دختران	۸
ب - آئین نامه و مقررات مربوط بسایر وزارت ها		
۲۶۰	اساسنامه و برنامه هنرستان بانوان (وزارت پیشه و هنر)	۹
۲۶۳	« « « هنر های زیبا « « «	۱۰
۲۷۲	آئین نامه داخلی آموزشگاه اختصاصی وزارت پست و تلگراف و تلفن	۱۱
۲۹۱	برنامه سال ششم متوسطه دبیرستان های نظام	۱۲
۳۰۶	اساسنامه و برنامه تحصیلات آئین نامه امتحانات آموزشگاه عالی کشاورزی	۱۳
۳۱۲	« « « تحصیلات آموزشگاه عملی کشاورزی	۱۴
جزء سوم		
آئین نامه و مقررات و برنامه های مربوط بدانشسراها		
۳۲۷	برنامه تحصیلات دانش سراهای مقدماتی پسران و دختران	۱
۳۷۷	اساسنامه و برنامه دانش سراها و کلاسهای آموزشی و کمک آموزشی	۲
۳۷۹	برنامه کمک آموزشی	۳
۳۹۲	راجع بتاسیس کلاسهای مخصوص دانشسرایمعالی	۴
۳۹۲	راجع بکسر سن داوطلبان ورود بکلاس کمک آموزشی	۵

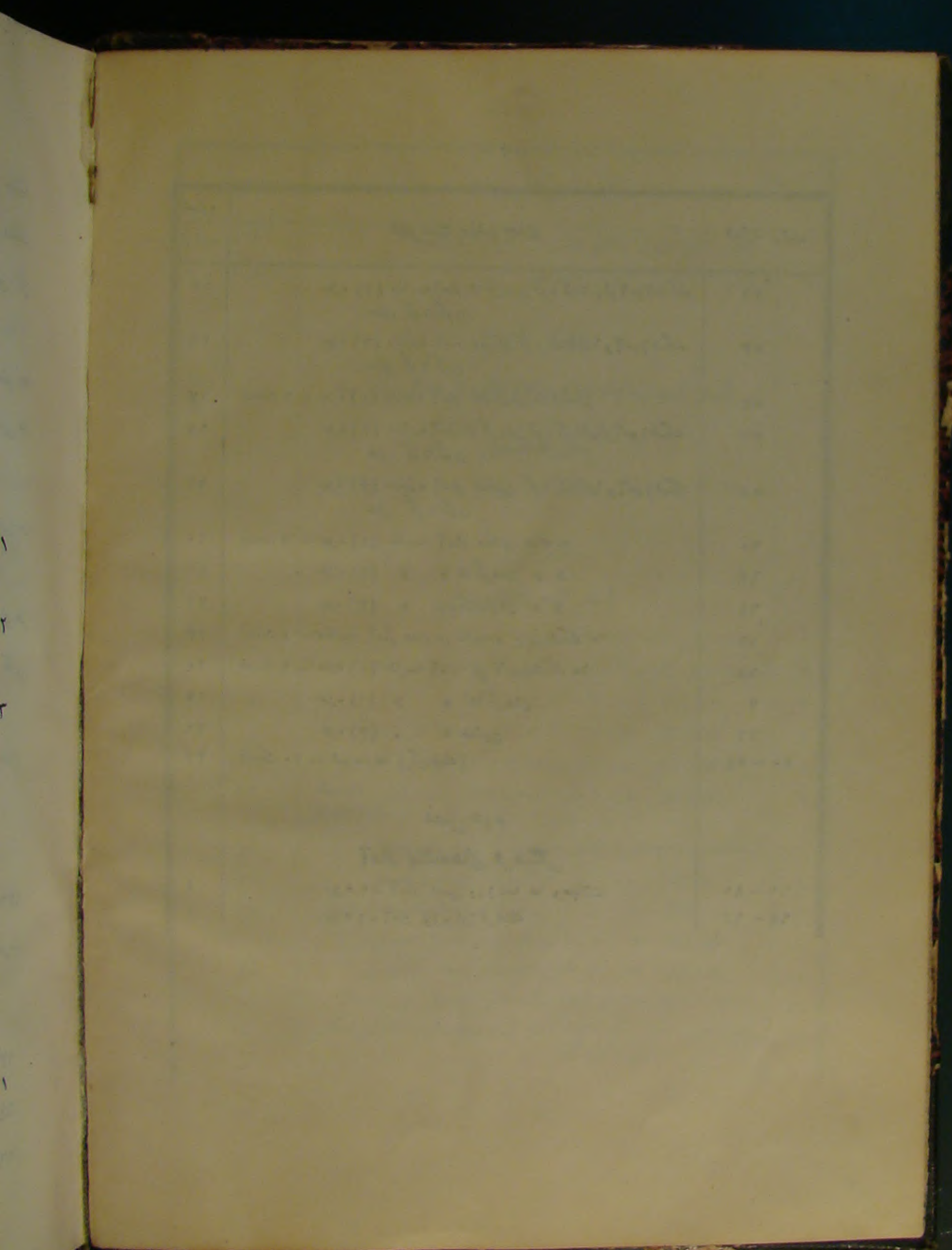
شماره ترتیب	فهرست مندرجات	شماره ترتیب
۳۹۳	راجع بافتتاح کلاس مخصوص در دانشسرای عالی جهت ادامه تحصیل فارغ التحصیلان دانشسرای مقدماتی	۶
۳۹۴	راجع بتحصیل روانشناسی و تدریس عملی داوطلبان امتحانات آموزش و پرورش	۷
۳۹۴	آئین نامه پرداخت کمک هزینه دانش آموزان کلاسهای کمک آموزشی	۸
۳۹۶	آئین نامه امتحانات نهایی کلاسهای دوم کمک آموزشی	۹
۳۹۹	آئین نامه امتحانات نهایی ابتدایی و متوسطه	۱۰
۴۱۴	آئین نامه امتحانات سال سوم متوسطه	۱۱
	د - آئین نامه ها و مقررات مربوط بدبستانها	
۴۱۷	مقدمه آیات منتخبه و شرحیات	۱
۴۲۰	برنامه تحصیلات ابتدایی	۲
	جزء چهارم - آئین نامه و مقررات مربوط با ادارات	
	الف - اداره کل باستان شناسی	
۴۴۵	راجع بحق ورود ابنیه تاریخی	۱
۴۴۷	تصویبنامه راجع باخذ ورودیه موزه و آثار باستان	۲
	ب - اداره آموزش شهرستانها	
۴۴۸	آئین نامه شعب شورای عالی فرهنگ در استانها و شهرستانها	۱
۴۵۲	راجع به اجازه شرایط تأسیس دبستانها و دبیرستانها	۲
۴۵۳	راجع بعیانه و تداوی دانش آموزان بیمار	۳
۴۵۴	راجع بصرفه جوئی در مصرف کاغذ	۴
۴۵۹	راجع بطرز امتحان داوطلبان دوره اول متوسطه	۵
۴۶۱	راجع بروش آموختن املاء زبان فارسی در دبستانها	۶
۴۶۲	راجع بطرز گزارشهای سه ماهه اوضاع فرهنگی شهرستانها	۷
۴۶۵	راجع بتشویق سالندان بی سواد بتحصیل در کلاسهای شبانه	۸
۴۶۸	بخشنامه راجع بطرز آشنانودن دانش آموزان دهات بکارهای روستایی	۹
۴۷۱	راجع بتدریس شرحیات در دبستانها	۱۰

شماره صفحه	فهرست مندرجات	شماره ترتیب
۴۷۲	بخشنامه راجع به گزارش بازرسان فنی	۱۱
۴۷۲	« « به ترتیب تنبیه دانش آموزان	۱۲
۴۷۴	« « به اجرای آموزش عمومی در بین ایلات و عشایر	۱۳
ج - اداره حسابداری		
۴۷۵	تصویبنامه راجع به دانش آموزان بی بضاعت نقاط مرزی	۱
۴۷۶	تصویب نامه راجع به معافیت دانش آموزان بی بضاعت بعضی از شهرستانها	۲
۴۷۶	تصویبنامه هیئت وزیران راجع به نصاب معافیت از پرداخت شهریه کارمندان دولت	۳
۴۷۷	تصویبنامه راجع به معافیت هنرجویان هنرستان عالی موسیقی از پرداخت شهریه	۴
۴۷۸	تصویبنامه هیئت وزیران راجع به یول تبر کواشینا	۵
۴۷۹	آئین نامه کمک هزینه تحصیل از محل درآمد اوقاف	۶
د - اداره کل اوقاف		
۴۸۰	بخشنامه راجع بوجوه تعزیه داری و کمک با آموزش همگانی	۱
۴۸۲	« راجع بطرز نگاهداری حساب موقوفات متصرفی	۲
۴۸۵	« راجع به مسئولیت مدیران آموزشگاه ها نسبت بامور اوقاف	۳
۴۸۶	« راجع بدرجه اهمیت تنظیم پرسشنامه های اوقافی برای تکمیل صورت موقوفات کشور	۴
۴۸۷	« درخصوص طریق مزایده املاک و اجرای ماده ۱۳ آئین نامه اوقاف	۵
۴۹۱	« درخصوص رفع تمدد از تعزیه داری و ارسال وجه بستیات طبق نظر واقعین	۶
۴۹۳	« راجع بحدود و تکالیف و دوا بر تحقیق اوقاف	۷
۴۹۴	« راجع به تبدیل اجاره های نقدی به نقد و جنس	۸
۴۹۵	« راجع بموقوفات که تولیت آن با مالیکن است	۹
ه - اداره کارگزینی		
۴۹۶	آئین نامه کمک به معلمین از کار افتاده و باز نشسته	۱
و - اداره کل نگارش		
۵۰۰	قانون اصلاح قسمتی از قانون مطبوعات	۱
۵۰۲	آئین نامه اجرای قانون مطبوعات سوم دیماه ۱۳۲۱	۲

شماره ترتیب	فهرست مندرجات	شماره ترتیب
۵۰۷	قانون متمم قانون اصلاح قسمتی از قانون مطبوعات	۳
۵۰۸	آئین نامه اجرای قانون مطبوعات	۴
	بخش دوم	
	آمار آموزشگاه ها و بنگاه های فرهنگی در سه سال تحصیلی	
	۱۳۱۹ - ۱۳۲۰ ، ۱۳۲۰ - ۱۳۲۱ ، ۱۳۲۱ - ۱۳۲۲	
	فصل اول	
	آمار آموزشگاه ها	
۲	قسمت ۱ - مقایسه آمار آموزشگاه های عالی	۱
۴	قسمت ۲ - جزء (۱) مقایسه آمار دبیرستانها و دانشسرای مقدماتی در ۳ سال تحصیلی	۲
۸	جزء (۲) > > > شاگردان	۳
۱۲	جزء (۳) > > > هر کلاس دبیرستانها	۴
۱۸	جزء (۴) > > > دبیران و دانشسرای مقدماتی	۵
۲۲	جزء (۵) > > > فارغ التحصیل های دوره دوم متوسطه و دانشسرای مقدماتی در سه سال تحصیلی	۶
۲۸	قسمت ۳ - جزء (۱) مقایسه آمار دبستانها در سه سال تحصیلی	۷
۳۲	جزء (۲) > > > شاگردان در سه سال تحصیلی	۸
۳۶	جزء (۳) > > > هر کلاس دبستانها در سه سال تحصیلی	۹
۴۲	جزء (۴) > > > آموزگاران در سه سال تحصیلی	۱۰
۴۶	جزء (۵) > > > فارغ التحصیلها در سه سال تحصیلی	۱۱
۵۰	قسمت ۴ - مقایسه آمار آموزشگاه های تابع سایر وزارت ها	۱۲
۵۱	قسمت ۵ - جزء (۱) مقایسه آمار کودکانستانها و آموزشگاه های کوناگون	۱۳

شماره ترتیب	فهرست مندرجات	شماره ترتیب
۵۲	جزء (۲) مقایسه آمار شاگردان کودکانها و آموزشگاه های گوناگون	۱۵
۵۳	جزء (۳) مقایسه آمار دبیران کودکانها و آموزشگاه های گوناگون	۱۶
۵۴	قسمت ۶ - جزء (۱) مقایسه آمار کلاسهای علاقمندان	۱۷
۵۶	جزء (۲) مقایسه آمار شاگردان کودکانها و آموزشگاه های گوناگون	۱۸
۵۸	جزء (۳) مقایسه آمار معلمان کودکانها و آموزشگاه های گوناگون	۱۹
۶۰	قسمت ۷ - جزء (۱) مقایسه آمار مکتب خانه ها	۲۰
۶۲	جزء (۲) > > شاگردان	۲۱
۶۴	جزء (۳) > > مکتبداران	۲۲
۶۶	قسمت ۸ - مقایسه آمار مدارس قدیمه و پرورشگاه ها	۲۳
۶۸	قسمت ۹ - جزء (۱) مقایسه آمار کل آموزشگاه ها	۲۴
۷۰	جزء (۲) > > شاگردان	۲۵
۷۲	جزء (۳) > > معلمان	۲۶
۷۴ - ۸۰	قسمت ۱۰ - نمودارها (گرافیک)	۲۷
فصل دوم		
آمار بنگاههای فرهنگی		
۸۱ - ۹۱	جزء ۱ - آمار اسامی روزنامه ها و مجلات	۱
۹۲ - ۹۴	جزء ۲ - آمار وزیران فرهنگ	۲

خلاصه گزارش اقدامات وزارت فرهنگ

در سالهای ۱۳۱۹-۱۳۲۰ و ۱۳۲۰-۱۳۲۱ و ۱۳۲۱-۱۳۲۲

۱

فصل اول - بودجه

رقم بودجه وزارت فرهنگ در سالهای ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ بشرح زیر است:

۱- جمع کل بودجه سال ۱۳۲۰ وزارت فرهنگ بااستثنای اداره امور بیمارستانها ۱۵۴۸۵۶۰۰۰ ریال

۲- جمع کل بودجه سال ۱۳۲۱ وزارت فرهنگ بااستثنای اداره امور بیمارستانها و دانشگاه ۱۵۱۳۰۰۰۵۵۰ ریال

۳- جمع کل بودجه سال ۱۳۲۲ وزارت فرهنگ بااستثنای اداره امور بیمارستانها و دانشگاه ۱۹۲۶۳۸۰۰۰ ریال میباشد

۲

فصل دوم - آموزش و پرورش

الف - آموزش پایتخت و حومه

اقداماتی که در سال ۱۳۲۲ و ۱۳۲۳ در آموزشگاههای پایتخت و حومه تهران شده بقرار زیر است:

۱- بکار انداختن کلیه آزمایشگاه های فیزیک و شیمی و طبیعی دبیرستانهای مرکز که بعلمت پیش آمد جنک و مشکلات دیگر چند سال از کار افتاده بودند

۲ - طرح آئین نامه مربوط به ارتقاء و ساعات کار دبیران و خدمات فنی که در تاریخ ۱۵ مرداد ۱۳۲۳ از تصویب شورای عالی فرهنگ گذشته و ساعات کار دبیران و انتخاب مدیران دبستانها در سال تحصیلی ۱۳۲۳ طبق این آئین نامه تعیین شده است.

۳ - مراقبت در تنظیم امور و وظایف اداره بازرسی فنی و انتخاب دبیران واجد شرایط بر طبق آئین نامه برای ابتکار و تنظیم برنامه صحیح برای بازرسی فنی در آموزشگاهها.

۴ - کمک به پیشرفت آموزشگاههای ملی بوسیله اعزام دبیران رسمی برای تدریس در آن آموزشگاهها.

۵ - تقسیم بندی آموزشگاههای حومه بشش حوزه فرهنگی و انتخاب نماینده برای هر حوزه و اصلاحات اساسی در مورد بازرسی حومه و پیش بینی بودجه کافی برای ابتکار.

۶ - تأسیس ۱۵ دبستان ۶ کلاسه در پایتخت و ۱۵ دبستان چهار کلاسه در حومه و بیست کلاس اضافی در مدارس.

۷ - تأسیس ۸ کلاس در دبیرستان و دانشسرای موجود.

۹ - برای مقایسه عده آموزشگاههایی که در سالهای ۱۳۲۲ و ۱۳۲۳ در پایتخت و حومه دائر بوده است بدرج آمار زیر مبادرت می شود:

سال ۱۳۲۳	سال ۱۳۲۲		
۶۴	۵۵	تهران	عده دبستانهای دولتی پسران
۶۶	۶۰	«	« « « دختران

۱۲۲	تهران ۱۰۷	عده دبستانهای دولتی حومه
۱۵	۱۵	« دبیرستان ها و دانشسراهای دولتی پسران »
۵	۵	« دختران »
۱۰	۷	« دبستانهای ملی پسران »
۲۶	۱۰	« عده دبستانهای ملی دختران »
۷	۴	« عده دبیرستانهای پسران و دختران »
۱۲	۸	« عده دبیرستانهای دختران »

و ضمناً کلاسهای زیر در دبیرستانهای تهران در سال ۱۳۲۳ دائر شده است :

- شعبه کلاس اول در دبیرستان حکیم نظامی
- کلاس ششم ریاضی در دبیرستان بهلولی
- کلاس ششم طبیعی در دبیرستان نظامی
- کلاس ششم ادبی در دبیرستان عامیه
- کلاس اول دانشسرا در دبیرستان ناموس
- کلاس چهارم متوسطه در دبیرستان ادیب
- کلاس دوم متوسطه در دبیرستان ناصر خسرو
- کلاس سوم متوسطه اضافی در دبیرستان نور بخش

فنی که
ته و ساعات
طبق این

راجد شرایط
سی فنی در

برای تدریس

باینده برای هر
بودجه کافی

سه در حومه و

۱۳۲۳ و ۱۳
زیر مبادرت

سال ۱۳۲۳

۶۴

۶۶

ب - آموزش شهرستانها

در ظرف پنجسال تحصیلی که از شهریور ۱۳۱۷ آغاز و به خرداد ماه ۱۳۲۲ خاتمه مییابد قدمهای برجسته ای در پیشرفت و توسعه فرهنگ شهرستانها برداشته شده اقداماتی که در این مدت بعمل آمده است بشرح زیر میباشد :

الف - آموزشگاههای دولتی

۱ - قسمت آموزش متوسطه :

برای تدریس در دبیرستان های کشور حتی المقدور کوشش شده که از لیسانسیه های دانشسرا های عالی که بمنظور تدریس در دبیرستان ها تربیت شده اند استفاده شود و تا اندازه ای نیز موفقیت حاصل شد زیرا عده دارندگان پایه های دبیری که مخصوص لیسانسیه های دانش سرای عالی است در سال تحصیلی ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸ بکصد و پنجاه و سه و در سال تحصیلی ۱۳۲۱ - ۱۳۲۲ بسیصد و بیست و هشت نفر بالغ شده است که بیش از یک برابر بر عده آنها افزوده شده است .

و هم چنین برای رفع احتیاجات دبیرستان ها که عده آنها در سالهای اخیر رو بافزایش گذاشته بود با استفاده از اشخاص لایق و تحصیل کرده بر عده دبیران افزوده شده بطوریکه در سال تحصیلی ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸ عده کلیه دبیران دبیرستانهای دولتی شهرستان ها ۸۱۰ نفر بوده و در سال تحصیلی ۱۳۲۱ - ۱۳۲۲ بالغ بر ۱۲۵۸ نفر شده است از استخدام دبیران استفاده کامل بعمل آمده و بالتیجه بر عده کلاس های دبیرستان های دولتی شهرستانها افزوده شده است چنانکه در

سال تحصیلی ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸ عده کلاسهای دبیرستانها و دانشسراها
 شهرستانها ۵۴۵ کلاس و در سال تحصیلی ۱۳۲۱-۱۳۲۲ جمعاً ۶۶۴ کلاس
 متوسطه در شهرستانها دایر بوده است .
 ۲ - آموزش ابتدائی :

در توسعه و تعمیم آموزش ابتدائی نیز تا جائیکه مقدور بوده است اقدامات
 لازم بعمل آمده مخصوصاً کوشش شده است که برای تدریس در دبیرستانها
 از فارغ التحصیلان دانشسرای مقدماتی استفاده شود چنانکه عده پایه های
 آموزگاری که مخصوص فارغ التحصیلان دانشسراها میباشند
 در سال تحصیلی ۱۳۱۷-۱۳۱۸ سیصد و پنجاه و دو نفر بوده در سال تحصیلی
 ۱۳۲۱-۱۳۲۲ این عده ۱۸۵۱ نفر یعنی قریب پنج برابر و نیم افزایش پیدا
 کرده است و هم چنین برای توسعه آموزش ابتدائی از اشخاص با سواد و
 دارندگان گواهی نامه های ابتدائی و دوره اول و دوم متوسطه استفاده شده
 بطوریکه در سال تحصیلی ۱۳۱۷-۱۳۱۸ عده کلیه آموزگاران ۴۱۵۶ نفر
 بوده و در سال تحصیلی ۱۳۲۱-۱۳۲۲ بر این عده افزوده شده و جمعاً ۶۹۷۷ نفر
 آموزگار در دبستانهای دولتی مشغول تدریس بوده اند و در نتیجه افزایش
 عده آموزگاران بر عده کلاسها نیز افزوده شده چنانکه در سال
 تحصیلی ۱۳۱۷-۱۳۱۸ عده کلاسهای ابتدائی ۵۰۲۱ و در سال تحصیلی
 ۱۳۲۱-۱۳۲۲ عده کلاسها ۷۰۵۳ بوده اند که جمعاً ۲۰۳۲ کلاس افزوده
 شده است .

ب - آموزشگاههای ملی

آموزشگاههای ملی شهرستانها که از بناهای قدیمی و مفید کشور هستند
 تا سال ۱۳۲۰ با شهریه دانش آموزان و در آمد های اختصاصی و
 اعانات مختصر دولتی بطرز خوبی اداره می شدند از سال ۱۳۲۰ بعد
 بعزت فقیر عمومی و بدی اوضاع اقتصادی وضع آموزشگاههای

خرداد ماه
 معه فرهنگ
 هاست بشرح

شده که
 دبیرستانها
 بد زبرا عده
 عالی است
 سال تحصیلی
 از يك برابر

در سالهای
 و تحصیل
 ملی ۱۳۱۷
 ۸۱۰ نفر
 شده است
 عده کلاس
 آنکه در

ملی مختل شده و بیسم آن میرفت که اگر کمک فوری از طرف دولت نشود مدیران و مؤسسان ناچار بانحلال آموزشگاههای مزبور شوند و لطمه بزرگی بآموزش و پرورش و فرهنگ کشور وارد آید وزارت فرهنگ با مساعدت هیئت دولت و نمایندگان مجلس شورای ملی کمک بآموزشگاههای ملی را وجهه همت خود قرار داده اولاً بر میزان اعانات آموزشگاهی ملی افزود بطوریکه در سال تحصیلی ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸ اعانه آموزشگاههای ملی شهرستانها سالانه ۹۶۵۸۴۲ ریال بوده و در اول فروردین ۱۳۲۲ مالی بالغ بر ۴۸۰ ر ۰۸۰ ر ۳۰ ریال گشته که بیش از سه برابر افزایش پیدا کرده است .

ثانیاً - علاوه بر کمک مالی در اغلب شهرستانها از آموزگاران و دبیران دولتی برای تدریس بآموزشگاههای ملی کمک شده و در نظر است در سالهای آینده کمکهای بیشتری بآنان بشود که تا بهتر بتوانند بخدمات مالی خود ادامه میدهند .

اقدامات متفرقه و ضروری

الف - برای اجرای برنامه و بکندواخت شدن تعلیمات عمومی در سال ۱۳۱۹ بقیه آموزشگاههای خارجی که در شهرهای همدان - تبریز - رشت - اصفهان - یزد - کرمان دایر بوده از طرف دولت خریداری شده و فعلاً آموزشگاههای نامبرده در تحت نظر مستقیم وزارت فرهنگ بعنوان ملی از محل شهریه دانش آموزان و اعتبار ماده ۲۹ بخدمات فرهنگی خود ادامه دهند .

ب - چون برای تشکیل شعب شورای عالی فرهنگ در شهرستانها اقدام نشده بود لذا در سال ۱۳۲۰ باستناد ماده اول قانون شورای عالی فرهنگ آئین نامه شورای فرهنگ شهرستانها تنظیم و شعب

شوری در اکثر مراکز حوزه های فرهنگی دایر گردیده و در نظر است در بقیه مراکز حوزه فرهنگی نیز دایر شود که در نتیجه کلیه مراکز فرهنگی شهرستانها دارای شعبه شورای عالی فرهنگ بشوند.

ج - در شهرستانها از چندی پیش از محل درآمد شهرداریها و اوقاف اقدام بتأسیس چندین دبستان دولتی شده بود از سال ۱۳۲۰ که در آمد شهرداریها تقلیل کرده و در آمد اوقافی نیز کفایت هزینه آموزشگاهها را نمیداد اوضاع آموزشگاهها مختل و بطوریکه در سال ۱۳۲۰ افزایش حقوق کارمندان آنها پرداخت نگردید ناچار اعتبار این قبیل آموزشگاهها از اعتبارات دولتی تامین گردید چنانکه آموزشگاههای اوقافی در سال ۱۳۲۰ و آموزشگاهها شهرداری متدرجاً در ظرف سال ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ تبدیل به دولتی شده و اعتبارات آنها از محل بودجه وزارت فرهنگ تامین گردید.

ج - قسمت امتحانات و برنامه ها

کارهای اداره امتحانات و برنامه ها اصولاً شامل دو قسمت است:

الف - برنامه ها

اداره امتحانات پس از آنکه در سالهای ۱۳۱۸ - ۱۳۱۹ به تجدید نظر و تنظیم برنامه های تحصیلات ابتدائی و متوسطه پسران و دختران موفق شد شروع بتجدید نظر در برنامه های آموزشگاههای اختصاصی نمود و در ظرف سه سال اخیر برنامه ها و اساسنامه های آموزشگاههای ذیل مورد بررسی قرار گرفته و برای تصویب شورای عالی فرهنگ

ارجاع داشته است .

آئین نامه امتحانات نهائی برنامه دانشسرا های مقدماتی پسران و دختران -
 اساسنامه برنامه آموزشگاههای اختصاصی پست و تلگراف دبیرستان
 نظام و سال تهیه دانشکده افسری - آموزشگاه های خلبانی - آموزشگاه
 شهربانی - آموزشگاه عالی کشاورزی - کلاس کمک مهندسی جنگل
 آموزشگاه عالی کشاورزی - دانشسرای تربیت بدنی - آموزشگاه فنی
 آبادان - هنرستان عالی موسیقی - اساسنامه کلاس کمک مهندسی - اساسنامه
 سال تهیه هنر سرای عالی - اساسنامه و برنامه هنرستان هنر های زیبا
 اساسنامه هنرستان بانوان

ب - قسمت امتحانات

در قسمت امتحانات وظیفه این اداره اصولاً عبارتست از تهیه مقدمات
 امتحانات نهائی در تمام کشور انجام امتحانات و رسیدگی به نتایج
 آن و تهیه گواهینامه برای فارغ التحصیلها و تهیه آمارهای امتحانی انجام
 این قسمت را میتوان بشرح جدول ذیل توضیح داد :

امتحانات

- ۱ - تهیه مطبوعات و لوازم امتحانات برای امتحانات نهائی خرداد و شهریور
هر سال .
- ۲ - ثبت اسامی داوطلبان امتحانات نهائی ابتدائی و پنجساله متوسطه و
سالهای ششم اختصاصی ادبی و ریاضی و طبیعی پسران و دختران و
بازرگانی پسران .
- ۳ - تهیه برنامه های امتحانات نهائی خرداد و شهریور برای هر
دوره تحصیلی .
- ۴ - تعیین و انتخاب رؤسا و کارمندان هیئت های ممتحنه امتحانات نهائی

ابتدائی و متوسطه پسران و دختران در حوزه تهران و حومه .
۵ - تعیین نمایندگان برای نظارت در امتحانات نهائی حوزه های فرهنگی
در شهرستانها و دبیرستان دارائی - نظام - پست و تلگراف - راه آهن
دولتی - آموزشگاه تخصصی آرتش - کشاورزی کرج - دبیرستان
صنعتی تهران .

۶ - ثبت و ضبط نتایج امتحانات در دفتر و ارسال صورت فارغ التحصیلها با ادارات
ذینفع و تهیه آمار های امتحانی .

۷ - تهیه و توزیع جوایز و مدال بشاگردانی که در امتحانات نهائی
اول شده اند .

۸ - صدور اجازه نامه های پزشکی و دندانسازی و مامائی و دارو سازی برای
فارغ التحصیلهای دانشکده های مزبور .

۹ - صدور گواهینامه های ابتدائی و متوسطه که جمع آن در سه سال اخیر به
شرح زیر است :

در سال ۱۳۲۰ ۲۷۰۶۰

" " ۱۳۲۱ ۲۱۴۲۲

" " ۱۳۲۲ ۲۲۸۷۰

جمع ۷۱۳۵۲

۱۰ - صدور یادداشت های متکی بامتحانات و رو نوشت های مدارک تحصیلی .

۱۱ - صدور و تکمیل گواهینامه های مربوط بآموزشگاه های تابع سایر
وزارت ها که امتحانات آنها تحت نظر وزارت فرهنگ انجام
میگیرد از قبیل آموزشگاه های پست و تلگراف - دارائی - پیشه و
هنر - کشاورزی و غیره

۱۲ - جمع آوری سئوالات امتحانیه .

فصل سوم - اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ

فهرست مختصر اقدامات شورای عالی فرهنگ در سالهای ۲۰ و ۲۱ بشرح زیر است :

الف - در سالهای ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ جلسات شورای عالی فرهنگ منظمأ تشکیل شده و اساسنامه و آئین نامه و برنامه های زیر بتصویب رسیده است :

- ۱ - برنامه تحصیلات دانشسرا های مقدماتی پسران و دختران
- ۲ - اساسنامه و برنامه آموزشگاه های اختصاصی وزارت پست و تلگراف
- ۳ - اساسنامه و برنامه و آئین نامه امتحانات شعبه دوم آموزشگاه اختصاصی وزارت پست و تلگراف .
- ۴ - برنامه تحصیلات سال ششم دبیرستان نظام .
- ۵ - اساسنامه هنرستان عالی موسیقی
- ۶ - برنامه کلاس ششم متوسطه (شعبه فنی) آموزشگاه فنی نطنز آبادان
- ۷ - اساسنامه و برنامه آموزشگاه خلبانی باشگاه هوا پیمانی کشوری
- ۸ - اساسنامه و برنامه دبیرستانهای معقول و منقول
- ۹ - اساسنامه و برنامه دانشسرا های مقدماتی تربیت بدنی
- ۱۰ - آئین نامه تخصص پزشکیان
- ۱۱ - آئین نامه امتحانات آموزشگاه فنی آبادان .
- ۱۲ - آئین نامه شعب شورای عالی فرهنگ در استانها و شهرستانها
- ۱۳ - آئین نامه کمک هزینه تحصیلی از محل درآمد اوقاف
- ۱۴ - آئین نامه امتحانات نهائی کلاس کمک مهندسی جنگل

- ۱۵ - آئین نامه امتحانات سال سوم متوسطه .
- ۱۶ - آئین نامه اجرای ماده اول قانون متمم دانشسراها و دانشگاه .
- ۱۷ - آئین نامه اجرای قانون مطبوعات .
- ۱۸ - آئین نامه رسیدگی بدرخواست های امتیاز و مدیری و سر دبیری روزنامه و مجلات در شهرستانها .
- ب - تألیفاتی که برای رسیدگی و مطابقت با برنامه و دستورهای رسمی بشورای عالی فرهنگ رسیده است بررسی و اظهار نظر گردیده همچنین امتیاز ۱۲۸ روزنامه و مجله و ۵ امتیاز تأسیس آموزشگاه تصویب شده و نیز به دانشمندان و مصنفین و مؤلفین کتابهای عام المنفعه و کسانی که برای پیشرفت و نشر فرهنگ خدمات برجسته ای نموده بودند مدال و نشان علمی از درجات مختلف اعطا گردیده است .
- علاوه بر اقدامات فوق باسناد و مدارک تحصیلی اشخاص که در آموزشگاه های کشور های خارجه تحصیل نموده اند رسیدگی و مدارج تحصیلی آنان معین شده و نیز بسوابق تحصیلی پزشکانی که در خواست صدور گواهینامه تخصص در یکی از رشته های پزشکی نموده بودند رسیدگی و بر طبق مقررات آئین نامه تخصص پزشکان گواهینامه تخصص بآنان اعطا گردیده است .

۴

فصل چهارم - اداره دبیرخانه شورای دانشگاه

قوانین و دستورات و آئین نامه های که بتصویب شورای دانشگاه رسیده است بقرار زیر است

- ۱ - قانون تأسیس دانشگاه .
- ۲ - قانون اصلاح قانون تأسیس دانشگاه .
- ۳ - آئین نامه اجرای ماده ۱۶ قانون تأسیس دانشگاه .

- ۴- آئین نامه اجرای تبصره اول ماده ۱۶ قانون تأسیس دانشگاه *
- ۵- آئین نامه ماده ۱۲ قانون تأسیس دانشگاه
- ۶- آئین نامه دبیرخانه دانشگاه *
- ۷- آئین نامه جدید شورای دانشکده ها *
- ۸- آئین نامه شورای دانشگاه
- ۹- آئین نامه اموال دانشگاه *
- ۱۰- آئین نامه انتخاب دانشیار *
- ۱۱- آئین نامه استخدام دستیاران دانشکده پزشکی *
- ۱۲- مقررات راجع باعطای جایزه به بهترین مقالات و رساله های ختم تحصیل *
- ۱۳- ماده واحده راجع به تحصیل کارکنان اداری دانشکده ها
- ۱۴- آئین نامه آموزش دانشجویان دانشکده پزشکی *
- ۱۵- اساسنامه دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی *
- ۱۶- آئین نامه دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی *
- ۱۷- اساسنامه دانشکده فنی که بتصویب شورای عالی فرهنگ رسیده است *
- ۱۸- برنامه دانشکده فنی که بتصویب شورای عالی فرهنگ رسیده است *
- ۱۹- آئین نامه دخول دانشجویان بکارخانه
- ۲۰- قانون آموزش اجباری *
- ۲۱- اساسنامه دانشسرای عالی
- ۲۲- آئین نامه امتحانات دانشسرای عالی
- ۲۳- تصویب نامه شورای دانشگاه راجع بطرز پذیرفتن فارغ التحصیل های دانشسراهای مقدماتی در دانشسرای عالی و کلاس مخصوص *
- ۲۴- مقررات اساسی راجع بدرجه دکتری در زبان و ادبیات فارسی *
- ۲۵- آئین نامه امتحان دکتری زبان فارسی *

- ۲۶- آئین نامه رساله دکتری زبان فارسی
- ۲۷- قانون استخدام پزشکان
- ۲۸- اجازه استخدام پرفسور ابرلینک
- ۲۹- مقررات راجع بگرفتن شهریه از دانشجویان دارو سازی و دندان سازی
- ۳۰- ترتیب ورود دانشجویان آموزشگاههای عالی داروسازی و دندانسازی سابق در شعبه های داروسازی و دندانسازی دانشکده پزشکی
- ۳۱- آئین نامه در باب دندانسازان و داروسازان تحصیل کرده در کشورهای بیگانه که میخواهند از دانشگاه تهران درجه دکتری بگیرند
- ۳۲- آئین نامه در باب دانشجویانی که دو سال در یک کلاس میمانند
- ۳۳- اساسنامه و برنامه آموزشگاههای عالی بهداشت
- ۳۴- آئین نامه دوره دکتری دانشکده حقوق
- ۳۵- آئین نامه انتظامی کارکنان دانشگاه

فصل پنجم - اداره کل باستان شناسی

اداره کل باستانشناسی از نظر وظیفه‌های که برعهده دارد طبق برنامه معین شروع بتعمیرات اساسی و ضروری بناهای تاریخی و معظم نقاط مختلف کشور نموده و برای نمونه چند بنای مهم آن که از نظر قدمت تاریخی و صنعت معماری شایان توجه است و در سه سال اخیر در برنامه تعمیرات این اداره منظور نظر بوده در زیر شرح داده میشود:

۱- مسجد جامع عتیق شیراز - این بنای تاریخی از قدیم ترین مساجد معظم و باشکوه اوایل دوره اسلام است که عمر بن لیث صفاری آنرا در نیمه دوم قرن سوم هجری بنا نموده بنای نامبرده که از نظر صنعت معماری بی نظیر و بسبک خاص و شیوایی ساخته شده است در اثر حوادث طبیعی و مرور ایام متزلزل گردیده و بکلی رو بخرابی نهاده بود تا اینکه در دو سال قبل این بنای تاریخی مورد توجه کامل قاطبه اهالی شیراز قرار گرفت و تعمیرات اساسی و ضروری آن که از چند سال پیش بوسیله وزارت فرهنگ آغاز شده بود توسط مردم شیراز با حرارت و جدیت کامل ادامه یافت خدا خانه مسجد جامع عتیق نیز که بنای اصلی آنرا تشکیل میدهد بکلی ویران گردیده بود اینک بطور صحیح و اساسی در دست تعمیر است و قسمت عمده از تعمیرات آن انجام گردیده است سایر قسمتهای مسجد هم بوضع فوق العاده سربمی تعمیر و تجدید ساختمان گردیده است.

۲ - مسجد شاه اصفهان - شاه عباس اول در سنه ۱۰۲۱ هجری این مسجد را بنا نموده این مسجد بزرگ تاریخی از دو نظر قابل ملاحظه و مورد توجه عموم سیاحان و باستان شناسان میباشد یکی از نظر صنعت معماری که نکات دقیق و فنی و همچنین مهارت و استادی کامل در انشاء بنای آن به کار رفته است دیگر تزیینات روی بنای آن از کاشیهای رنگارنگ معرق و خشتی که وضع خاص و جالبی به بنای نامبرده داده دیده هر بیننده را خیره و مهیوت می سازد از سال ۱۳۱۵ تا سال جاری گنبد معظم و شگرف مسجد شاه اصفهان که کاشیهای آن از حیث رنگ آمیزی بسیار جالب توجه است توسط کاشی تراشان و کاشی سازان ماهر اصفهانی تعمیر گردیده و اکنون این گنبد کاملاً بحال اولیه خود در آمده و فقط کتیبه آخر گنبد باقی مانده است که آنهم در دست

تهیه و اقدام میباشد .

۳ - **آستانه ماهان کرمان** - مقبره شاه نعمت الله ولی (سید نعمت الله صوفی)
 این محل در ۲۶ کیلو متری جنوب شرقی کرمان واقع شده و قدیم ترین
 قسمت بنا گنبدی است که در زیر آن مقبره شاه نعمت الله قرار گرفته
 و مطابق شرح کتیبه که دارد احمد شاه که از خاندان بهمنیه دکن
 و یکی از مریدان شاه نعمت الله بوده در سنه ۸۴۰ هجری آنرا بنا
 نموده ملحقات مهم دیگری نیز در زمان شاه عباس صفوی و محمد شاه
 قاجار در آنجا بنا شده است این بنای تاریخی و باشکوه در اثر حدوث
 زلزله در سال گذشته از جا تکان خورده و بمناره های زیبای آن خرابی
 وارد آمده و بخصوص کاشیهای آن ریزش نموده اداره کل باستان شناسی
 با اعزام کار شناس فنی و باز دید محل تعمیرات لازم و ضروری
 دو هناره آستان ماهان را بطور دقیق انجام داده و در سال جاری
 بتعمیرات لازم و ضروری قسمت های دیگر بنا و ملحقات آن دست بکار
 شده اند بطوریکه انجام این منظور از هر جهة شایسته بنظر می رسد
 زیرا مقبره شاه نعمت الله ولی مضاف اهالی و هم چنین جهانگردان عالم
 می باشد جدیت و علاقه اداره فرهنگ کرمان در این مورد شایان همه
 نوع تقدیر است .

۴ - **آستانه اردبیل** - یکی دیگر از ابنیه که محتاج تعمیرات فراوان و زیاد
 است آستانه اردبیل می باشد که متأسفانه آن طور که منظور اداره کل
 باستان شناسی بوده موفق بانجام تعمیرات آن نگردیده است دو سال
 پیش آقای دیباج کارمند اداره فرهنگ استان ۲ که ذوق سرشار و علاقه
 مفرطی نسبت بتعمیرات بناهای تاریخی نشان داده اند در اثر ابراز
 لیاقت در امور باستان شناسی برای کسب دستورات فنی و نکات اختصاصی
 تعمیرات آثار تاریخی باصفهان اعزام گردیدند و پس از مطالعه و بررسی

معظم
 سرا در
 معماری
 حوادث
 بود تا
 اهالی
 از چند
 بار با
 نیز که
 صحیح و
 ده است
 ساختمان
 مسجد را
 رد توجه
 سازی که
 بنای آن
 رنگارنگ
 دیده هر
 ناری گنبد
 حیث رنگ
 شی سازان
 اولیه خود
 در دست

دقیق ضمن انجام تعمیرات بناهای تاریخی اصفهان بمحل مأموریت خود در اردیبهشت اشتغال ورزیدند و از سال گذشته تحت نظر فنی مشارالیه قسمتهای مختلف بنای معظم و باشکوه تاریخی بقعه اردبیل شروع و تعمیرات اساسی و ضروری آن بقدر کافی انجام گردید و تا بحال طبق برنامه‌ای که از طرف اداره کل باستان‌شناسی تهیه و در دسترس آقای دیباج گذاشته کارهای زیر انجام گردیده است:

۱ - تعمیرات ضروری شهید گاه و ساختن دیوار اطراف آن انجام گردیده که جلوگیری کامل از عبور و مرور مردم و ممانعت از ریختن کثافات و غیره در آن محل نموده.

۲ - برداشتن و تعمیر قسمت جنوبی دیوار غربی صحن بقعه که شکسته و مورد خطر بوده است.

۳ - ساختن مجرای مخصوص و آوردن آب جهت عمران و آبادی باغ و صحن بقعه اردبیل.

۴ - برداشتن کلیه کثافات و ذباله و خاکها که در مدت چندین سال در آن محل انباشته شده است و بقیه تعمیرات آنهم که جز مرمت و تعمیر اساسی بقعه میباشد در نظر است بتدریج انجام گردد.

۵ - امامزاده زید تهران - تاریخ صریح آن ۹۲۲ هجری میباشد این بنای تاریخی احتیاج بتعمیر و مرمت داشته و در سال ۱۳۱۹ مورد توجه وزارت فرهنگ قرار گرفت و گنبد آن که تا آن وقت کاشی کاری نشده بود تحت نظر فنی اداره کل باستان‌شناسی کاشی کاری شد و تعمیرات ضروری و کاشی کاری گنبد آن در آخر سال ۱۳۲۲ پایان یافت.

در خاتمه اضافه مینمایند ویرانه‌های معظم تخت جمشید که از سال ۱۳۰۹ تا سال ۱۳۱۸ خورشیدی بوسیله هیئت علمی بنگاه خاوری دانشگاه شیکاگو تحت ترمیم و خاکبرداری بود از آن پس چون

هیئت نامبرده به کار خود خاتمه داده عزیمت نمودند اداره کل باستان شناسی مستقیماً عهده دار خاک برداری و نگاه داری و ترمیم این آثار معظم گردید در سه سال اخیر عملیات مزبور ادامه داشته و بقدر امکان در نگهداری و ترمیم خاک برداری آنجا کوشش شده است و در سال ۱۳۲۲ ساختمان سایبان پلکان بزرگ که برای صیانت نقوش برجسته بی نظیر آنجا لازم بود آغاز و پخش عمده آن احداث گردید .

۶

فصل ششم - اداره موزه مردم شناسی

کارهای انجام شده در ظرف سه سال اخیر بشرح زیر است :
 اگر چه پیش آمدن وقایع اخیر و ناقص ماندن ساختمان و بنای اختصاصی موزه مردم شناسی و کمی بودجه لطمه بزرگی به پیشرفت کارهای این موزه وارد آورده است معیناً تا اندازه ای که ممکن بوده است در پیشرفت امور آن کوشش بعمل آمده و بطور کلی کارهای انجام شده در قسمت های مختلف موزه را میتوان سه قسمت کرد :

۱ - قسمت مجسمه سازی .

مجسمه سازی این بنگاه مجسمه هایی برای نمایش صحنه های مختلف اجتماعی ایرانیان و ایلات و عشایر ایرانی ساخته و طرز مختلف زندگانی ایرانیان را قبل از تحولات اخیر مجسم می نماید و همچنان کار این قسمت از موزه ادامه دارد و نمونه های متنوعی از افراد سکنه ایرانی ساخته و پرداخته می شود .

۲ - نقاشی .

کارهای این قسمت به دو قسمت متمایز تقسیم میگردد :
 الف - تعمیر و مرمت .
 ب - نقاشی اثاثیه و ظروف ادوات موزه .

ج - تابلو های مذهبی مختلفی که در سالهای پیش جمع آوری و خریداری شده و در انبار موزه نگهداری میشد در ظرف سالهای اخیر بعضی از آنها با مهارت تمام تعمیر و مرمت گردیده بدون اینکه دروضع اصلی آنها تغییری حاصل شده باشد *

د - نقاشی کلیه اثاثیه و ظروف و ادوات و آلات موزه در روی فیشها بعمل آمده و به بهترین اسلوبی فیش آنها تهیه شده است *

۳ - توده شناسی *

افسانه و داستان ها و ترانه های محلی و آداب و مراسم عروسی و سوگواری و سایر مشخصات ایلی و محلی که بوسیله ادارات فرهنگ شهرستانها باین موزه رسیده با یک اصول مرتب و منظمی تفکیک و جدا گانه در پرونده های مخصوص نگهداری شده و هنوز هم این امر ادامه دارد *

۷

فصل هفتم - اداره تربیت بدنی

اداره تربیت بدنی از دیر باز در صدد تکمیل و رفع نواقص سازمانی و تعلیماتی بوده گرچه اساس و شالده آن از چندی پیش ریخته شده بود لیکن در سال گذشته یعنی در سال تحصیل ۲۳ - ۱۳۲۲ به ثمر رسیده نقشه آن بمورد اجرا گذاشته شد *

با همه موانع و مشکلاتی که در پیش بود قسمت اعظم برنامه را که اینک ذیلا خلاصه میگردد انجام داده بنتایج سودمندی که از آن انتظار میرفت نائل آمد :

۱ - چون از حیث دبیر و آموزگار برای آموزشگاههای دخترانه کشور بویژه پایتخت در مضیقه بود با در نظر گرفتن احتیاجات کلاسی بمدت یک ماه برای ورزش بانوان تشکیل داد که ۴۰ نفر داوطلب در آن

شرکت نمودند و ۳۱ نفر مورد قبول واقع شده در آموزشگاه ها بکار مشغول گردیدند *

۲- نظر باینکه در برنامه ورزش آموزشگاهها نقایص زیادی بود با مراجعه بدبیران کار آزموده و کارشناس برنامه جامع و مفیدی مطابق استعداد و سنین دانش آموزان برای دبستانها و دبیرستانهای پسرانه و دخترانه و دانشسراهای کشور تنظیم و مورد تصویب شورای عالی فرهنگ قرار گرفت که از ابتداء سال تحصیلی بموقع اجرا گذاشته خواهد شد *

۳- دانشسرای تربیت بدنی که در سال ۱۳۱۸ تأسیس شده بود نظر بتقیصه ای که در تعلیم و تربیت آن مشاهده گردید و لزوم تجدید نظری را در سازمان آن ایجاب مینمود منحل و با تصویب مقام وزارت مقرر گردید از فارغ التحصیلهای دانشسرای مقدماتی کلاس تکمیلی برای تربیت آموزگار ورزش از داوطلبان بمدت یکسال تشکیل گردید و این کلاس از ابتدای سال تحصیلی ۲۳ - ۲۴ افتتاح خواهد شد *

۴- برای تعلیم فن شناوری کلاسی در استخرهای امجدیه و منظریه زیر نظر مربیان کار آزموده تشکیل و در مدت سه ماه از ۴۰۰۰ نفر داوطلب ۱۶۰ نفر کلاس مقدماتی و فنی را طی نمودند و همچنین برای تربیت مربیان کلاس نجات غریق بمدت ۱۵ روز تشکیل داده که از ۴۸ نفر داوطلب ۲۵ نفر موفق بدریافت گواهینامه گردیدند *

۵- مسابقه های قهرمانی کشور مانند سالهای پیش از داوطلبان و منتخبین شهرستانها و مرکز ترتیب داده و رویهمرفته ۳۳ نفر از شهرستانهای مشهد - اصفهان - شیراز - اهواز - کردستان - کرمان - زنجان - بندر پهلوی و ۳۰۰ نفر از تهران شرکت داشتند *

مواد مسابقه های کشتی و ورزشهای باستانی - کشتی آزاد - کشتی فرنگی - ورزشهای با اسباب - دو و میدانی - شنا انجام گردید و بهر

يك از برندگان اول و دوم و سوم هر يك از مسابقه ها مدال ورزشی اعطا گردید.

۶ - مسابقه های مختلف ورزشی بین کلیه دبیرستان ها و دانشکده ها مانند سالهای قبل انجام گردید و علاوه بر سایر مواد مسابقه پینک پونک برای اولین مرتبه بین آموزشگاه ها گذاشته شد و همچنین بمنظور آماده کردن کودکان برای انجام مسابقه از زمان صباوت مسابقه های پرتاب توپ - بیس بال - پرش ارتفاع - پرش طول - دو شصت متر دو ۸۰ در ۵ امدادی بین کودکان برقرار و جوائزی بهر يك از برنده ها داده شد .

مواد مسابقه و دبیرستان یا دانشکده برنده جام فیروزی و امتیاز هر يك ذیلا نامبرده میشود .

مواد مسابقه	دسته برنده	امتیاز
الف - فوتبال خردسالان	فیروز بهرام	با ۱۶ امتیاز اول
« کلانسالان	« «	« « ۱۱۰
« دانشکده ها	افسری و حقوق	« « ۹۰ « برنده جام فیروزی دانشکده افسری
ب - دو صجرا نوردی خردسالان	البرز	برنده جام فیروزی
« « « کلانسالان	«	« « «
« « « دانشکده ها	افسری	« « «
ج - والیبال خردسالان	دارالفنون	با ۱۰۰۱ امتیاز برنده جام فیروزی
« کلانسالان	شرف	« « « ۹۹۶
« دانشکده ها	حقوق	« « « ۹۹۹
د - باسکتبال خردسالان	پیشه و هنر	« « « ۱۰۰۲

مواد مسابقه	دسته برنده	امتیاز
باسکتبال کلانسالان	فیروز بهرام	با ۱۸۳ امتیاز برنده جام فیروزی
« دانشکده‌ها	حقوق	« ۹۹۹ « « «
۵- پینک پونک خردسال و کلانسال	البرز	برنده جام فیروزی
« « دانشکده‌ها	حقوق	« «
۶- دو و میدانی کودکان	فیروز بهرام	با ۳۰ امتیاز اول برنده جام فیروزی
« « خردسالان	«	« ۳۱ « « «
« « کلانسالان	البرز	« ۷۳ « « «
« « دانشکده‌های	افسری	« ۸۹ « « «

۷- مسابقه های ورزشی دسته های آزاد پایتخت که تعداد دسته های شرکت کننده و نفرات داوطلب از سالهای قبل بمراتب بیشتر بوده بشرح ذیل انجام گردیده است :

مواد مسابقه	دسته برنده	امتیاز
الف- فوتبال	باشگاه دارائی	با ۲۰ امتیاز برنده جام فیروزی
ب- دو صحرای نوردی	« البرز	برنده جام فیروزی - حد نصاب سال قبل را شکسته
ج- والیبال	« کانون جوان	« «
د- باسکتبال	« دارائی	« «
۵- دو و میدانی	« صفار	« «

۸- در خلال مسابقه های آموزشگاهها و دسته های آزاد مسابقه های مختلفی بین ورزشکاران ایرانی و دسته سربازان و افسران ارتش متفقین بترتیب زیر انجام گردید :

مسابقه فوتبال با دسته انگلیسیها نتیجه ۰ - ۰ ب نفع طرفین

- مسابقه فوتبال با دسته لهستانیها نتیجه ۳ - ۱ بنفع لهستانیها
» » «سربازان ایران با سربازان روس نتیجه ۳ - ۰ بنفع سربازان ایران
» » «باشگاه دارایی با ارتش روس نتیجه ۱ - ۳ بنفع ارتش روس
» » «پینک پونک با دسته امریکائیا بنفع امریکائیا
» » «دو میدانی با سربازان و افسران هندی با ۷۱ امتیاز هر دو دسته برنده
شناخته شدند .

۹- علاوه بر مسابقه ورزشی بین کودکان آموزشگاهها مسابقه های دو و میدانی و نمایشی بین کلیه کودکان ایرانی و بمنظور تشویق و آماده کردن آنها انجام گردید و بهر يك جايزه ای ویژه اعطا گردید .
۱۰- در نتیجه انجام مسابقه های این سال پیشرفت نسبتاً نیکوئی بدست آمده بطوریکه در قسمت مسابقه های آموزشگاه ها ۱۷ ماده و در قسمت مسابقه های دستجات آزاد ۱۲ ماده رکورد های سال قبل شکسته شده است .

۸

فصل هشتم - اداره دانشسراها

کارهایی که در سه ساله اخیر راجع بدانشسراها انجام شده است :

- ۱- ایجاد ۷ دانشسرای پسران در شهرستانهای گلپایگان - سمنان - کرمانشاهان - اراک - قزوین - شمسوار - شاهرود .
- ۲- پذیرفتن يك ثلث اضافه در کلاسهای اول دانشسرا های کشور .
- ۳- ایجاد ۳۱ کلاس کمک آموزگاری در شهرستانهای تهران - تبریز - اصفهان - مشهد - رضائیه - همدان - شیراز - رشت - سنندج - اراک - ساری - کرمان .
- ۴- تهیه اساسنامه و برنامه کلاسهای کمک آموزگاری .
- ۵- تجدید نظر در برنامه دروس دانشسراها که مشغول اقدام است تا در صورت

- تصویب شورای عالی فرهنگ ارجاع شود
- ۶- تهیه برنامه برای دبستانهای روستائی که قرار است از سال آینده بموقع اجرا گذاشته شود
- ۷- تکمیل کتابخانه های دانشسرا ها و تکمیل لابراتوار های آنها و تهیه لابراتوار روانشناسی
- ۸- تهیه نقشه تشکیل يك موزه برای کار های دستی دانشسرا ها در مرکز و يك موزه برای هر دانشسرا
- ۹- تهیه کتاب برای دانشسرا ها و کلاسهای کمک آموزگاری که عنقریب بچاپ خواهد رسید
- ۱۰- انحلال دانشسرای تربیت بدنی و افزودن برنامه ورزش در دانشسرای مقدماتی بمنظور تهیه معلم ورزش برای دبستان
- ۱۱- تهیه مقدمات افتتاح کلاس تکمیلی ورزش بمنظور تهیه دبیر ورزش برای دانشسرا ها و دبیرستانها
- ۱۲- تهیه مقدمات افتتاح کلاسهای اختصاصی در دبیرستانها بمنظور تهیه معلم برای دبستانها

۹

فصل نهم - اداره کل دانشکده پزشکی و بیمارستانها

اینک کار هاییکه در سه سال اخیر از طرف اداره دانشکده پزشکی برای تکمیل و بهبود بیمارستانها و سایر مؤسسات تابعه بعمل آمده بشرح زیر مینگارد

- ۱- در بیمارستان فارابی یکدستگاه عمارت برای درمانگاه و اطاق عمل چشم پزشکی ساخته شده که بوسیله برق تراخم و سایر بیماریهای چشم را مداوا مینماید
- ۲- یکدستگاه عمارت کامل با آخرین اسلوب برای پخش و سایر قسمت های

چشم پزشکی در بیمارستان فارابی ساخته شده و در حدود بیست میلیون ریال هزینه آن شده است که امید می‌رود در سال آتی موفق بگشایش آن گردید.

۳- در بیمارستان رازی یک در مانگه پرتوشناسی دائر گردیده است.

۴- در بیمارستان رازی - روزبه - فارابی اطاقهای مخصوص تشریح جسدی برای تمرین دانشجویان ساخته و آماده شده است.

۵- در بیمارستان گوهر شاد حسابی یکدستگاه عمارت ساخته و آماده شده و در حدود ۲۵ تختخواب بر تخت خوابهای آن بیمارستان افزوده گردیده است.

۶- یکدستگاه کامل ساختمان برای بخش درمانگاه جراحی در بیمارستان سینا تهیه شده و در حدود یکصد تختخواب برای جراحی در آن آماده و حاضر برای پذیرائی بیماران میباشد.

۷- یکدستگاه عمارت کامل برای داروخانه بیمارستان سینا ساخته شده است و قریباً استفاده خواهد شد.

۸- ساختمان جدیدی که بمنظور تشکیل زایشگاه از طرف شهرداری شروع شده بود تکمیل و بیمارستان زنان که دارای شصت تختخواب بود آنجا منتقل و عده تختخوابها به ۷۴ عدد ترقی داده شد.

۹- محل قدیم بیمارستان زنان تعمیر کامل شد و بخش های چشم پزشکی و گوش و گلو و بینی بیمارستان وزیرى بآنجا منتقل و بیمارستان مستقلى برای چشم و گوش و گلو و بینی در شمال تهران (محل قدیم بیمارستان زنان) دائر شده است که دارای شصت تختخواب میباشد باضافه دارای درمانگاه کودکان و دندانسازی هم میباشد.

۱۰- ساختمان بیمارستان روزبه که از طرف شهرداری شروع شده بود تکمیل و آن بیمارستان که دارای دو بخش جراحی و مغز و پسی

می باشد تأسیس و بنا داشتن شصت و دو تخت خواب پذیرائی بیماران مشغول گردید.

۱۱ - در بیمارستان وزیری یکدستگاه کامل عمارت برای داروخانه و آزمایشگاه ساخته شده است .

۱۲ - ساختمان شفاخانه آموزشگاه که از طرف وزارت فرهنگ شروع شده بود تکمیل و برای درمان و مداوای رایگان دانش آموزان در قسمت های چشم . دندان . بیماری های دورنی . مهیا گردیده است و در نتیجه ساختمان های جدید عده تختخواب ها که چهارصد و کسری بوده به هشتصد تختخواب رسیده است و همچنین پزشکان و کارمندان بیمارستان ها و دانشکده پزشکی عده قابل ملاحظه ای افزوده شده است .

فصل دهم - اداره حسابداری - دائره ساختمان

کار های ساختمانی پایتخت که در سالهای ۲۰ و ۲۱ و ۱۳۲۲ انجام شده بشرح زیر میباشد :

الف - ساختمان هاییکه در سال ۱۳۲۰ خاتمه پذیرفته است بشرح پائین است.

۱ - دانشگاه :

۱ - دانشکده فنی ۲ - دانشکده حقوق .

۲ - آموزشگاه های نوبنیاد پایتخت :

۱ - دبستان نوبنیاد فردوسی (واقع در جنب دانشگاه)

حدود بیست میلیون
تیه موفق بگشایش
ست .
ح جسدی برای تعزین
ت ساخته و آماده
بیمارستان افزوده
بیمارستان سینا تهیه
ماده و حاضر برای
تته شده است و قریباً
شهرداری شروع شده
بود با آنجا منتقل و
چشم پزشکی و
بیمارستان مستقلی
بیمارستان زنان
دارای درمانگاه
شروع شده بود
حتی و مغز و پی

- ۲ - دبستان سعدی (واقع در خیابان برق)
  - ۳ - دبستان نوبنیاد حافظ (واقع در امامزاده زید)
  - ۴ - دبستان نوبنیاد فرخی (واقع در باغ فردوس)
  - ۵ - دبستان نوبنیاد فیروز کوهی (واقع در خیابان رازی)
  - ۶ - دبستان نوبنیاد رازی (واقع در خیابان گمرک جنب ساعت مشیر السلطنه)
- ب - ساختمان هاییکه در سال ۱۳۲۱ پایان پذیرفته است :

۱ - دانشگاه :

بانکگاه دانشجویان - کارگاههای شماره ۱ و ۲ دانشکده فنی و کارهای تکمیلی دانشکده پزشکی و دارو سازی و دندانسازی .

۲ - آموزشگاهها :

- ۱ - ساختمان اصلی دبیرستان نور بخش .
- ۲ - دبستان نظامی واقع در خیابان سپه .
- ۳ - قسمت پسرانه دبستان منوچهری واقع در امتداد خیابان شاهپور یوسف آباد .
- ۴ - دبستان نو بنیاد خیام واقع در خیابان سیروس .
- ۵ - دبستان نوبنیاد بروین واقع در محل سابق باغ پسته یک (خیابان ری)

۳ - بنکاهای فرهنگی

عمارت نیمه کاره فرهنگستان تکمیل و مورد استفاده واقع شده است .

- ۴ - شهرستان ها : ساختمان نیمه تمام دبیرستان اسرار سبزوار خاتمه یافته است .

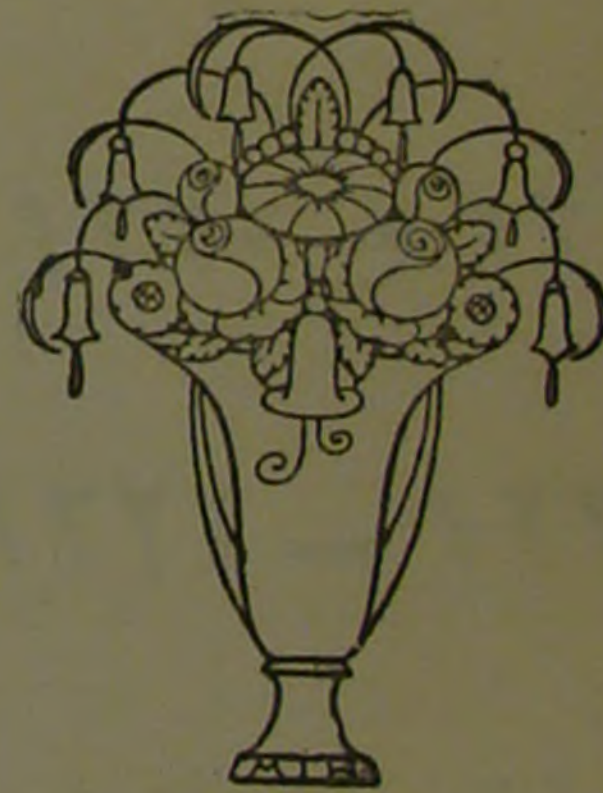
ج - ساختمانهاییکه در سال ۱۳۲۱ شروع شده است :
بیمارستانها :

- ۱ - بخش عمومی زایشگاه شروع و خاتمه پذیرفته .
- ۲ - بنای بیمارستان فارابی شروع و بزودی خاتمه خواهد یافت

د- ساختمانهاییکه در سال ۱۳۲۲ بواسطه نبودن اعتبار مانند سال پیش را کدمانده است عبارت از: دبستان مروی - قسمت دخترانه دبستان منوچهری و موزه مردم شناسی میباشد •

ه- ساختمان هائیکه در سال ۱۳۲۲ پایان پذیرفته منحصر است بساختمان دبستان شهاب واقع در قریه فرح آباد جنوب پایتخت •

و- علاوه بر کار های بالا در کلیه عمارات دولتی و ابنیه فرهنگی پایتخت و شهرستانها تعمیرات لازم بعمل آمده و احتیاجات کوچکی هم که مورد نیاز بوده ساخته شده است •

و

سال

۱۳۱۹ - ۲۰

۲۱

(مجموعه قو)

فaint, illegible handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

توانا بود سکرکه دانا بود

دولت شاهنشاهی ایران

وزارت فرهنگ

اداره کل نگارش

دائرة آمار

سالنامه و آمار

۱۳۱۹ - ۱۳۲۰ و ۱۳۲۰ - ۱۳۲۱ و

۱۳۲۱ - ۱۳۲۲

(مجموعه قوانین و مقررات فرهنگی)

چاپخانه فردوسی

بخش نخست

قوانین و مقررات و آئین نامه ها

فصل اول - قوانین

۱ - مستخرج از قانون متمم بودجه کل سال ۱۳۱۹ کشور

مصوب ۲۸ اسفند ماه ۱۳۱۸

ماده ۱۴ - ماده ۱۸ قانون استخدام کشوری در باره دبیران و آموزگاران که طبق قانون مخصوص استخدام میشوند مجری خواهد بود.

ماده ۱۸ - اعتبارات مربوطه به بیمارستانهایی که از اداره کل بهداری بوزارت فرهنگ منتقل میشوند در سال ۱۳۱۹ از بودجه کل بهداری حذف و به بودجه وزارت فرهنگ علاوه میشود.

۲ - قانون اصلاح قانون تأسیس دانشگاه راجع به دانشکده پزشکی (۱)

مصوب ۱۲ آبان ماه ۱۳۱۹

ماده ۱ - از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۱۹ بیمارستان های تهران ضمیمه دانشکده پزشکی میشود و درین قانون هر جا دانشکده پزشکی نوشته میشود منظور دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی و بیمارستانها ضمیمه آن میباشد.

ماده ۲ - کلیه کارمندان فنی دانشکده پزشکی به سه دسته بشرح زیر تقسیم میشوند:

الف - استادان و دانشیاران

ب - پزشکان بیمارستانهای ضمیمه دانشکده پزشکی

ج - دستیاران

که انتخاب و استخدام آنها بموجب مقررات این قانون خواهد بود.

(۱) - قانون تأسیس دانشگاه در صفحه ۷۰ سالنامه ۱۳۱۵ - ۱۳۱۶ و ۱۳۱۶ - ۱۳۱۷ درج شده است

فصل اول - استادان و دانشیاران

- ماده ۳-** در دانشکده پزشکی پایه‌های استادی و دانشیاری بدین قرار است از پایه ۱ تا ۶ دانشیاری و از پایه ۷ تا پایه ۱۰ استادی .
- ماده ۴-** حقوق پایه يك دانشیاری در دانشکده پزشکی ماهیانه ۱۲۵۰ ریال است .
- ماده ۵-** افزایش حقوق دانشیاران و استادان دانشکده پزشکی در پایه‌های ۱ تا ۸ يك هشتم حقوق پایه ماقبل و برای رسیدن به پایه های ۹ و ۱۰ يك پنجم حقوق ماقبل میباشد .
- ماده ۶-** حداقل مدت توقف در پایه‌های ۱ و ۲ و ۳ يكسال و در پایه‌های ۴ و ۵ و ۶ دوسال و در پایه‌های ۷ و ۸ و ۹ سه‌سال خواهد بود .
- ماده ۷-** دانشکده پزشکی ۴۰ کرسی استادی بشرح زیر خواهد داشت : ۲۸ کرسی پزشکی ۸ کرسی داروسازی و ۴ کرسی دندانسازی .
- ماده ۸-** دانشیارانیکه برای تصدی کرسی بدون استاد انتخاب میشوند دارای سمت استادی بوده و تفاوت حقوق پایه خود را تا حقوق پایه ۷ استادی از محلی که تصدی نموده‌اند بنام حق مقام دریافت خواهند داشت .
- تبصره ۵-** طرز انتخاب دانشیاری برای تصدی کرسی استادی طبق آیین نامه‌ای خواهد بود که بتصویب شورای دانشکده رسیده باشد .
- ماده ۹-** ترفیع از پایه ۶ به پایه ۷ یعنی از دانشیاری باستادی علاوه بر رعایت ماده ۶ منوط به خالی بودن کرسی استادی خواهد بود مگر در ۱۹ رشته زیر که جنبه علمی و آزمایشگاهی دارند که بدون خالی بودن کرسی استادی و با رعایت سایر مقررات این قانون ممکن است از پایه ۶ به ۷ و بالاتر ترفیع یابند :
- کالبد شناس - فیزیولوژی - شیمی - فیزیك - تشریح مرضی - میکروبی شناسی - آنکل شناسی - بهداشت - پزشکی قانونی - بافت شناسی - رویان شناس - بیماریهای عمومی و آزمایشی و کرسی های داروسازی .
- ماده ۱۰-** عده دانشیاران هر کرسی را شورای دانشکده پزشکی تعیین و بتصویب شورای دانشگاه خواهد رسانید ولی کلیه دانشیاران دانشکده پزشکی نباید

از پنجاه تن تجاوز نماید.

ماده ۱۱ - رئیس و معاون دانشکده و مدیران فنی دارو سازی و دندان سازی و بازرسی کل بیمارستان ها و بازرسی داروئی از میان استادان انتخاب و باید در تمام اوقات رسمی اداری خدمت نمایند و يك چهارم حقوق را بعنوان فوق العاده دریافت خواهند نمود.

تبصره ۱ - شورای دانشکده پزشکی یکتفر از استادان را برای ریاست دانشکده تعیین نموده و پس از تصویب رئیس دانشگاه طبق تبصره ۱ در ماده ۳ قانون تاسیس دانشگاه از طرف وزیر فرهنگ منصوب میشود معاون دانشکده و مدیران فنی دارو سازی و دندان سازی و بازرسی کل بیمارستانها و بازرسی داروئی از طرف رئیس دانشکده تعیین و پس از تصویب رئیس دانشکده بوزیر فرهنگ پیشنهاد میشوند.

تبصره ۲ - رئیس و معاون دانشکده و مدیران فنی دارو سازی و دندان سازی و بازرسی کل بیمارستانها و بازرسی داروئی و استادان دانشکده پزشکی و رؤسای بخشهای بیمارستانها مجاز نیستند در وزارتخانه ها و ادارات و بنگاهها خدمت موظف قبول نمایند.

تبصره ۳ - دانشیاران و پزشکان مشمول این قانون میتوانند در وزارتخانه ها و ادارات دولتی و بنگاهها با موافقت دانشکده پزشکی و اجازه کتبی وزارت فرهنگ قبول خدمت نمایند مشروط بر اینکه کلیه حقوق آنها از حقوق پایه ۱۷ استادی تجاوز ننماید.

تبصره ۴ - ساعت کار استادان و دانشیاران و پزشکان در دانشکده پزشکی نصف روز خواهد بود علاوه بر ساعت مقرر موظف خواهند بود سایر تکالیف مربوط به دانشکده را طبق دستور رئیس دانشکده در موقع لزوم انجام دهند.

تبصره ۵ - دانشیاران و استادان کرسی های منظور در ماده ۹ در صورتیکه در تمام اوقات رسمی اداری مشغول خدمت شوند ممکن است تا میزان نصف حقوق مأخوذی خود را بعنوان فوق العاده دریافت نمایند و درین صورت حق داشتن پزشکی خانه یا دارو خانه یا آزمایشگاه شخصی نخواهند داشت و در صورت تخلف طبق مقررات آیین نامه ای که در این باب بتصویب دانشکده خواهد رسید با آنها رفتار خواهد شد.

ماده ۱۲ - پزشکی
شورای
خواهند
ب - ر
از پایه
ماده ۱۳ - میزان
های
از ط
به
شورای
ماده ۱۴ - هرگز
از پزشکی
پایه
تبصره - پزشکی
خالی
نوشته
رفتار
پایه
ماده ۱۵ - علاوه بر
بعنوان
ماده ۱۶ - دستیار
دانشگاه
انجام داده
طبق همان قرار

فصل دوم - پزشکان بیمارستانها

ماده ۱۳- پزشکان بیمارستانهای ضمیمه دانشکده پزشکی بموجب آیین نامه‌ای که بتصویب شورای دانشگاه خواهد رسید انتخاب و استخدام میشوند و دارای ۱۰ پایه خواهند بود که بسه طبقه تقسیم میشوند: الف - رئیس درمانگاه از پایه ۶ تا ۴ ب - رئیس درمانگاه با حق آموزش و رئیس آزمایشگاه پایه ۵ و ۶ ج - رئیس بخش از پایه ۷ تا پایه ۱۰

ماده ۱۳- میزان حقوق و مدت توقف و ترفیع پزشکان بیمارستانها در هر يك از پایه های طبقات سه گانه مانند پایه های دانشیاری و استادی خواهد بود ولی ترفیع از طبقه يك به دو یا از طبقه ۲ به ۳ (ترفیع از پایه های ۴ به ۵ و از پایه ۶ به ۷) علاوه بر خالی بودن محل طبق آیین نامه ای خواهد بود که از تصویب شورای دانشگاه خواهد گذشت.

ماده ۱۴- هر گاه یکی از پزشکان طبقه يك عهده دار یکی از محلهای طبقه ۲ و یا یکی از پزشکان طبقه ۲ عهده دار یکی از محل های طبقه ۳ شود تفاوت حقوق پایه خود و پایه يك آن طبقه را بعنوان حق مقام دریافت خواهد داشت.

تبصره ۵- پزشکان طبقات ۲ و ۳ بیمارستانهای ضمیمه نیز میتوانند در صورت خالی بودن کرسی استادی طبق آیین نامه ای که در تبصره ماده ۸ این قانون نوشته شده بسمت استادی انتخاب گردند و درین صورت طبق ماده ۸ بانها رفتار خواهد شد مگر اینکه پایه او از پایه ۷ بالاتر باشد که در این صورت حقوق پایه خود را دریافت خواهد نمود.

ماده ۱۵- علاوه بر استادان و دانشیاران و پزشکان بیمارستانها ممکن است پزشکانی را بعنوان دستیار در دانشکده پزشکی استخدام نمود.

ماده ۱۶- دستیاران طبق آیین نامه ای که بتصویب شورای دانشکده پزشکی و شورای دانشگاه رسیده باشد از بین پزشکان فارغ التحصیل که خدمت نظام وظیفه را انجام داده باشند انتخاب و طبق قانون استخدام پزشکان استخدام و ترفیع آنها طبق همان قانون بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۷ - مدت خدمت دستیاران در دانشکده پزشکی ۴ سال است که پس از دو سال اول ممکن است بسمت تصدی کارهای علمی و یا بالینی انتخاب شوند.

ماده ۱۸ - دستیاران پس از ۲ یا ۴ سال خدمت در صورتیکه بوجود آنها در دانشکده پزشکی احتیاج نباشد برای خدمات بهداشتی بوزارت کشور معرفی میشوند.
تبصره ۵ - ادامه خدمت دستیاران در دانشکده پزشکی پس از طی دوره خدمت ۴ ساله بر طبق مقررات این قانون و قانون دانشگاه خواهد بود.

فصل سوم - مواد مخصوصه

ماده ۱۹ - وزارت فرهنگ میتواند استادان و دانشیاران و پزشکان و دستیارانی را که رئیس دانشکده پزشکی در سازمان دانشکده پزشکی برای هر قسمتی پیشنهاد نموده و قبل از مهر ماه ۱۳۱۹ طبق ابلاغ وزارت برای آن سمت تعیین شده اند بدان سمت منصوب و حکم لازم برای آنان صادر نماید.

ماده ۲۰ - پایه پزشکان و داروسازان و دندانسازان مشمول ماده ۱۹ که دارای پایه های استادی و دانشیاری نباشند از روی حقوقی که در فروردین ماه ۱۳۱۹ دریافت داشته اند باضافه یکی از وجوهی که بعنوان حق تدریس در دانشکده پزشکی و یا حق تعلیم و یادستزاد در بیمارستانها داده شده تعیین میگردد.

ماده ۲۱ - در صورتی که مجموع حقوق و حق تدریس و یا حق تعلیم و یادستزاد از حقوق پایه ای تجاوز نمود پایه بالاتر و اگر از حقوق پایه ۱ کمتر باشد پایه ۱ و اگر از حقوق پایه ۱۰ تجاوز نمود پایه ۱۰ تشخیص و فقط حقوق این پایه قابل پرداخت است.

تبصره ۱۵ - پایه هایی که بر طبق ماده ۲۰ و ۲۱ تشخیص و تعیین میشود نباید از حد اکثر پایه ای که برای هر دسته یا طبقه تعیین شده است تجاوز نماید.

تبصره ۲۵ - دانشیاران دانشکده پزشکی که دارای پایه ۷ به بالا میباشند پایه دانشیاری آنها بهمان پایه استادی تبدیل و پایه های استادی کمتر از پایه ۷ به دانشیاری تبدیل میگردد.

تبصره ۳۵ - مشمولین ماده ۱۴ قانون تأسیس دانشگاه و مشمولین تبصره ۲ ماده ۲۱ این قانون مدت توقف در پایه دانشیاری آنها برای ترفیع به پایه استادی بالاتر

منظور
ماده ۲۲ - از تاریخ
از کاره
ماده ۲۳ - مشمول
انتخاب
نخواه
ماده ۲۴ - هر یک
بدان
باقی
ماده ۲۵ - این
ماده ۱۵ - حقوق
قانون
نیز
بما
۱۶
۴
ماده ۱ - بوزار
آن وقت
خالصه
تبصره ۱۵ - ز قبلی
علمه
(۱) - این قانون

منظور خواهد گردید .

ماده ۲۲ - از تاریخ اول مهر ماه ۱۳۱۹ حق تدریس در دانشکده پزشکی بهیچ یک از کارمندان کشوری داده نخواهد شد .

ماده ۲۳ - مشمولین این قانون اعم از کسانی که در سازمان نخستین دانشکده پزشکی انتخاب و یا بعداً انتخاب میگردند مشمول ماده ۴ قانون استخدام پزشکان نخواهند بود .

ماده ۲۴ - هر يك از مواد قانون تأسیس دانشگاه که با مواد این قانون مغایرت دارد نسبت بدانسکده پزشکی از درجه اعتبار ساقط و سایر مواد قانون دانشگاه بقوت خود باقی خواهد بود .

ماده ۲۵ - این قانون از تاریخ اول مهر ماه ۱۳۱۹ بموقع اجرا گذشته خواهد شد .

۳- مستخرج از قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۰ کشور

مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۱۹

ماده ۱۵ - حقوق پایه های اول پزشکی یکمی و پزشکی دومی و پزشکیاری بمأخذی که در قانون خدمتگزاران پزشکان مصوب ۷ مرداد ماه ۱۳۱۸ (۱) معین و در سال ۱۳۱۹ نیز از همان قرار محسوب گردیده و حقوق پایه دانشیاران دانشکده پزشکی بمأخذ مقرر در اصلاح قانون تأسیس دانشگاه راجع بدانسکده پزشکی مصوب ۱۶ تیر ماه ۱۳۱۹ در ۱۳۲۰ نیز تعیین میشود

۴ - قانون اجازه فروش املاک زراعتی و قنوات موقوفه

مصوب ۱۴ اردی بهشت ماه ۱۳۲۰

ماده ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود املاک زراعتی با هر گونه آبهای متعلق به آن قنوات موقوفه مسلمه عامه را از طریق مزایده برابر ماده دوم و سوم قانون فروش خالصه جات اطراف تهران مصوب ۲۰ آبان ماه ۱۳۱۶ بفروش برساند .

تبصره ۱ - رقباتی که بر حسب ندر یا ثلث یا حبس منافع آنها بطور دائم برای مصارف عامه تخصیص داده شده است در حکم وقف است .

(۱) - این قانون در صحنه اول سالنامه ۱۳۱۷-۱۳۱۸ و ۱۳۱۸-۱۳۱۹ چاپ شده است

تبصره ۳ - قنوات و آبپائی که وقف بر شرب خانه های شهری میباشد مشمول ماده ۱ نخواهد بود نظارت در دائر نگاه داشتن آنها با شهرداری هر محل است .

ماده ۲ - املاکی که تولیت آنها با پادشاه عصر است و املاکی که وقف بر آستانه رضوی و مسجد گوهرشاد و آستانه قم و حضرت عبدالعظیم و شاه چراغ و نعمت اللهولی و باوقف بر بیمارستان ها میباشد مشمول ماده اول نخواهد بود .

ماده ۳ - در آمد فروش موقوفات نامبرده در ماده یک بمصرف تاسیسات خیریه و اجتماعی مانند بیمارستانها و آموزشگاهها خواهد رسید

ماده ۴ - در آمد فروش موقوفات هر شهرستان در درجه اول برای احتیاجات مذکور در ماده ۳ همان شهرستان بمصرف میرسد .

ماده ۵ - بمتولیان و نظار منصوص یا اشخاصی که تولیت و نظارت آنها مسلم باشد دولت مستمری برابر حد متوسط حق تولیت و نظارت سه ساله اخیر را در تمام مدت عمر بآنها خواهد پرداخت .

ماده ۶ - وزارت فرهنگ مکلف است آنچه از مساجد و یا معابد سایر مذاهب که قابل نگاهداری باشد و صورت جزء آنها در آئین نامه تعیین خواهد شد از محل نظورات و عایدات مخصوص خود آنها و یا از اعتباری که برای این منظور در بودجه پیش بینی میشود حفاظت و مرمت نماید .

ماده ۷ - موقوفات خاصه در حکم املاک شخصی است و کسانی که مطابق و قفنامه از آن حق استفاده دارند نسبت بحق خود در نقل و انتقال آن آزاد میباشند .

ماده ۸ - وزارت فرهنگ با شرکت وزارت دادگستری برای اجرای این قانون و برای تعیین املاک و بناهاییکه مشمول ماده ۲ و ماده ۶ میباشد آئین نامه آن را تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذاشته میشود .

ماده ۹ - موادی که در قوانین دیگر مخالف این قانون باشد نسبت بموضوع این قانون بی اثر خواهد بود .

ماده پنجم - نسبت بموقوفات را از متولی
ماده هفتم - در صورتیکه نیاز مند بهایی و انتفاع نبوی متولی شهردار خریداری نماید جلوی آن در ممانعت کند
۱ - قانون الغای
ماده واحده - قانون اردی بهشت ملغی است .
۷ - مستخرج
ماده ۳۱۵ - وزارت بهداشت جاده ورامین فیروز آبادی پنجاه و هفت وقف مؤبد خجسته بیمارستان - ز
(۱) این قانون در صفا

۵- مستخرج از قانون توسعه مهاباد

مصوب اول تیر ماه ۱۳۲۰

ماده پنجم- نسبت بموقوفات بااطلاع و نظارت اداره اوقاف شهرداری ملک مورد نیاز مندی خود را از متولی یا متصدی موقوفه خریداری خواهد نمود.

ماده هفتم- در صورتیکه از ملک یا موقوفه علاوه بر آنچه جزء گذر یا میدان و سایر نیاز مندیهای شهری میشود مقداری باقی بماند که با وضعیت حاضر مورد استفاده و انتفاع نبوده یا قابلیت ساختمان جدید نداشته باشد بتکلیف مالک یا متولی شهرداری باید باقیمانده را بمیزان بهای زمینی که جزء گذر شده خریداری نماید و اگر پاکیزگی و زیبایی خیابان یا گذر ایجاب نماید که جلوی آن دیوار کشیده شود مالک مجاور نمیتواند از کشیدن دیوار ممانعت کند.

۶- قانون الغای قانون اجازه فروش املاک زراعتی و قنوات موقوفه

مصوب ۸ آبانماه ۱۳۲۰

ماده واحده- قانون اجازه فروش املاک زراعتی و قنوات موقوفه مصوب ۱۴ اردی بهشت ماه ۱۳۲۰ (۱) مشتمل بر ۹ ماده از تاریخ تصویب این قانون ملغی است.

۷- مستخرج از قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ کشور

مصوب ۵ آذرماه ۱۳۲۱

ماده ۳۱- وزارت بهداری مجاز است تمام يك قطعه باغ معروف به پوستی واقع در کنار جاده ورامین را بملکیت آقای فیروز آبادی به رایگان واگذار نماید و آقای فیروز آبادی هم اراضی زیر را که مجموع آنها چهل و هفت هزار و سیصد و پنجاه و هفت متروسی پنج سانتیمتر مربع میباشد بنام بیمارستان فیروز آبادی وقف مؤبد خواهد نمود زمین بیمارستان فیروز آبادی تمام زمین سمت غربی بیمارستان - زمین محل موتورخانه برق

(۱) این قانون در صفحه ۸ همین سالنامه چاپ شده است

ماده ۳۸ - آموزشگاه عالی بهداشت مشهد و نظایر آن که بعدها در سایر شهرستان ها از طرف وزارت فرهنگ تاسیس میشود از شعب دانشکده پزشکی تهران محسوب و مشمول مقررات مربوطه بدانسگاه تهران میگردد.

ماده ۴۰ - (آن قسمت که مربوط بوزارت فرهنگ است) وزارت دارائی مجاز است مبلغ بیست و هفت ملیون و دو بیست و سی هزار و پانصد و پنجاه ریال اعتبارات زیرا از محل اضافه در آمد بودجه کل کشور و از محل حاصل از کسر پاره ای از اعتبارات مصوب بتشخیص وزارت دارائی و از محل صرفه جوئیهای بودجه کشور تامین نماید :

۲ - اضافه اعتبار وزارت فرهنگ :

- الف - کسر اعتبار بودجه ۲۴۸۰۵۵۰ ریال
  - ب - کسر اعانه آموزشگاههای ملی « ۱۳۰۰۰۰۰ »
  - ج - اضافه حقوق قانونی کارمندان فرهنگ شهرداریها « ۱۴۲۰۰۰۰ »
  - د - اعتبار کلاسهای اضافی « ۲۵۰۰۰۰۰ »
  - ه - توسعه فرهنگ فارس و بنادر « ۱۰۰۰۰۰۰ »
  - و - حق التدریس استاد های هنرستان عالی هنرهای زیبا « ۱۰۰۰۰۰۰ »
- جمع ۸۸۰۰۵۵۰ ریال

تبصره ۱ - وزارت فرهنگ مکلف است دانشکده حقوق را تکمیل نماید بطوری که لیسانسیه های حقوق بتوانند به تحصیل دیپلم دکترانائل شوند
ماده ۴۸ - عوائد اوقاف هر شهرستان که مصرف معین ندارد و باید در مطلق بریات صرف شود با نظارت فرهنگ بمصرف تعلیمات و مدارس ملی و بهداری همان شهرستان خواهد رسید.

۸ - قانون اصلاح قسمتی از قانون مطبوعات

مصوب ۳ دیماه ۱۳۲۱

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون کسانی میتوانند صاحب امتیاز یا مدیر یا سردبیر روز نامه یا مجله باشند که علاوه بر شرایط مقرر در قانون مطبوعات مصوب

۶ محرم ۲
اخلاقی ش
مشر کن
صاحبان
مشمول ا
یا مجله
ماده دوم - ماده ۴
ماده ۳۴
هیئت ها
در دادگ
از هشت
نقدی و از
میتواند
در صورت
بعمل آ
نویسنده
تبصره -
داده اس
ماده سوم - شورای
وزیران
قاطع ار
به دیگری
۹ - ق
ماده واحده -
این قانون

۶ محرم ۱۳۲۲ صلاحیت آنان را از لحاظ تمکن مالی و سرمایه علمی و اخلاقی شورای عالی فرهنگ با رعایت نوع روزنامه یا مجله که میخواهند منتشر کنند و سستی که در آن خواهند داشت تصدیق نماید.

صاحبان امتیاز و مدیران و سر دبیران فعلی روزنامه ها و مجلات مشمول این قانون میباشند و هیچکس نمیتواند بیش از امتیاز يك روزنامه یا مجله داشته باشد.

ماده دوم - ماده ۳۴ قانون مطبوعات مصوب ۶ محرم ۱۳۲۲ بطریق زیر اصلاح میشود:

ماده ۳۴ - توهین و ناسزا و هتک احترام و شرف و کسرا اعتبارات افراد یا هیئت ها و مطلقاً هر گونه تخفیف و تحقیر نسبت بانها با شکایت مدعی خصوصی در دادگاه جنحه (و خارج از نوبت) مطرح و محرک و نویسنده و ناشر از هشت روز تا شش ماه حبس و از پانصد ریال تا پنجاه هزار ریال جریمه نقدی و از هشت روز تا سه سال بتوقیف روزنامه محکوم خواهد شد و دادگاه میتواند متخلف را بیک یا هر سه مجازات مذکور محکوم نماید.

در صورتیکه جرائم مذکور بوسیله اوراق چاپی یا هر گونه اوراق دیگری بعمل آمده باشد با مراجعه مدعی خصوصی آن اوراق ضبط و محرک و نویسنده و ناشر آن نیز مشمول مقررات فوق خواهند بود.

تبصره - در صورتیکه نویسنده یا مدیر روزنامه بتواند از عهده اثبات نسبتی که داده است بر آید از مجازات معاف خواهد شد.

ماده سوم - شورای عالی فرهنگ آئین نامه ای تنظیم خواهد نمود که پس از تصویب هیئت

وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد رای شورای عالی فرهنگ با کثرت

قاطع است و هیچیک از کارمندان شورای مزبور حق ندارند رای خود را

به دیگری برگذار نمایند.

۹ - قانون متمم قانون اصلاح قسمتی از قانون مطبوعات

مصوب ۲۴ دیماه ۱۳۲۱

ماده واحده - صاحبان روزنامه ها و مجلاتی که مورد امتیاز خود را تا این تاریخ

این قانون در صفحه ۳۸۲ سالنامه ۱۳۱۵-۱۳۱۶ و ۱۳۱۶-۱۳۱۷ چاپ شده است

لااقل پانزده سال متوالی و بطور منظم منتشر ساخته اند حائز شرایط مندرج
در ماده اول قانون مطبوعات مصوب ۳ دیماه ۱۳۲۱ شناخته میشوند.
۱۰ - قانون اجازه تجدید استخدام آقای پرفسور شارل ابرلین
مصوب ۲ اسفندماه ۱۳۲۱

ماده واحده - وزارت فرهنگ مجاز است قرار داد استخدامی آقای پرفسور شارل
ابرلین را برای مدت دو سال باشرایطی که در قانون نهم بهمن ماه ۱۳۱۸ (۱)
راجع بااستخدام ایشان بتصویب رسیده است تجدید نماید.

۱۱ - قانون یک مایون و هشتصد هزار ریال اعتبار برای
تکمیل ساختمان بیمارستان فارابی

مصوب ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۱

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت دارائی اجازه میدهد که مبلغ یک مایون
و هشتصد هزار ریال صرفه جوئی اعتبارخرید و تکمیل لوازم آزمایشگاههای
بیمارستانها و دانشکده پزشکی و هزینه حمل و گمرکی و سایر هزینه
مربوطه بان و هزینه ایجاد آزمایشگاه دارو سازی و تهیه لوازم مربوطه بان
و هزینه و حمل گمرکی داروهای خریداری از خارجه را بمصرف تکمیل
ساختمان بیمارستان فارابی برساند.

۱۲ - قانون پانصد هزار ریال اعتبار جهت تهیه غذای مورد مصرف

سال ۱۳۲۱ بیمارستانها

مصوب ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۱

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است در حدود مبلغ پانصد هزار ریال از محل
صرفه جوئی کل بودجه تفصیلی سال ۱۳۲۱ اداره دانشکده پزشکی
و بیمارستانها جهت غذای بیمارستانها موضوع ماده ۲۳ بودجه اداره مزبور
اختصاص داده و بقیه بهای اجناس و خواربار مورد مصرف سال ۱۳۲۱
بیمارستانها را از آن محل بپردازد.

(۱) این قانون در صفحه ۸ سالنامه ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸ و ۱۳۱۸ - ۱۳۱۹ چاپ شده است

۱۳ - مستخرج از قانون اصلاح پاره از فصول و مواد قانون نظام وظیفه

مصوب ۲۹ اسفند ماه ۱۳۲۱

ماده ۶۲ - اشخاص زیر بواسطه موقعیت خود از انجام خدمت نظام وظیفه معاف میباشند :

۱ - حکام شرع مجاز باجتهاد یا فتوی از مراجع تقلید و یافتوی .

۲ - علماء درجه اول مذاهب زرتشتی و کایمی و مسیحی

تبصره ۱ - اعتبار مدارك مربوطه باین قبیل اشخاص منوط بگواهی شورای عالی فرهنگ است .

تبصره ۲ - دانشجویان (طلاب) علوم دینی که مطابق برنامه وزارت فرهنگ مشغول تحصیل هستند مشمول ماده ۷۲ و ۷۳ این قانون خواهند بود .

ماده ۷۳ - تمام دانش آموزان و دانش جویان مشمول بهحض ترك تحصیل یا فراغت از تحصیل بخدمت زیر پرچم احضار میشوند .

ماده ۷۴ - کسانی که دوره تحصیلات آنان کمتر از دوره کامل متوسطه باشد مشمول مقررات مربوط بسایر افراد وظیفه خواهند بود .

ماده ۷۶ - دانش آموزانیکه دوره تحصیلات آنان مطابق دوره کامل متوسطه یا کمتر از لیسانس باشند پس از ششماه تعلیمات مقدماتی در صف و داشتن استعداد و لیاقت افسری از بین آنان کسانی که داوطلب بورود دانشکده افسری احتیاط باشند از روی آزمایش انتخاب و بدانشکده اعزام و معرفی میشوند .

ماده ۷۷ - دانش آموزان اعزامی بدانشکده افسری احتیاط پس از طی دوره دانشکده در صورتی که از عهده امتحانات نهائی بر آیند مطابق مقررات فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری نائل و ششماه با درجه افسری در صف خدمت خواهند نمود .

ماده ۷۸ - دانش آموزانیکه مشمول مقررات ماده ۷۶ نشده باشند باقی مانده دوره خدمت زیر پرچم خود را مانند سایر افراد وظیفه در صف انجام و آموزشگاه گروهبانی احتیاط را طی خواهند نمود .

ماده ۸۰ - کسانی که دوره تحصیلات آنها معادل لیسانس یا دکترا باشد بطور کلی ۱۲ ماه

در خدمت زیر پرچم خواهند بود که پس از طی دوره دانشکده افسری احتیاط در صورتیکه از عهده امتحانات نهائی بر آیند مطابق فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری نائل و شش ماه با درجه افسری در صف خدمت خواهند نمود.

ماده ۸۱ - افراد نامبرده در ماده ۷۶ و ۸۰ از تاریخ معرفی بدانشکده افسری تاخاتمه دوره دانشکده تابع مقررات عمومی دانشکده افسری احتیاط بوده و طبق برنامه مخصوص تعلیمات لازم را فرا خواهند گرفت.

ماده ۸۶ - دارندگان گواهی نامه دوره متوسطه یا بیشتر در موقع ورود بخدمت یا اعزام بدانشکده افسری مانند سایر افراد مورد معاینه پزشکی واقع خواهند شد.

ماده ۸۷ - دانشجویان دانشکده افسری احتیاط در صورتی که از عهده امتحان بر نیایند مدت تحصیل آنها جزو دوره خدمت زیر پرچم محسوب و برای طی بقیه خدمت بدون درجه به صف اعزام خواهند شد.

ماده ۹۰ - کسانی که دارای دانش نامه دانشکده پزشکی - دامپزشکی - دندانسازی - داروسازی باشند بطور کلی دوازده ماه در خدمت زیر پرچم خواهند بود که پس از طی دوره ششماه تعلیمات تکمیلی نظامی تحت نظر ادارات مربوطه و گذراندن امتحان نهائی طبق فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری نائل و ششماه در قسمتهای مربوطه با درجه افسری خدمت خواهند نمود.

ماده ۹۱ - فارغ التحصیلان آموزشگاههای دامپزشکی - دندانسازی - داروسازی که تحصیلات آنان معادل دوره کامل متوسطه باشد پس از ششماه خدمت مقدماتی در صف کسانی که از بین آنان مشمول مقررات ماده ۷۶ بشوند پس از طی دوره چهار ماهه تعلیمات تکمیلی تحت نظر اداره مربوطه و گذراندن امتحان نهائی طبق مقررات فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری نائل و هشتماه با درجه افسری در صف خدمت خواهند نمود و سایرین بقیه خدمت زیر پرچم خود را مانند افراد وظیفه در صف انجام خواهند داد.

ماده اول - دولت

را در تمام

ماده دوم - دوره

دبستانی

تالیف و

خاصه تر

تبصره - وزارت

و مقتضای

مشروط

تجاوز از

وزارت

آموزش

در آن

ماده سوم - آموز

عنوان

کتاب در

ماده چهارم - در

اجباری

ماده پنجم - در

مکلفند اط

نام نویسی

تحصیل ش

۱۴ - قانون راجع باموزش و پرورش عمومی اجباری و مجانی

مصوب ۶ مرداد ۱۳۲۲

ماده اول - دولت مکلف است از سال ۱۳۲۲ تا مدت ده سال آموزش و پرورش ابتدائی را در تمام کشور بتدریج عمومی و اجباری سازد.

ماده دوم - دوره تعلیمات ابتدائی اجباری شش سال است بر نامه تحصیلات و کتابهای دبستانی با رعایت مقتضیات نقاط مختلف کشور ممکن است متنوع باشد تالیف و طبع کتابها را وزارت فرهنگ با رعایت اصول آموزش و پرورش خاصه تربیت اخلاقی و تقویت حس دینی کودکان عهده دار خواهد بود.

تبصره - وزارت فرهنگ میتواند تا زمانیکه وسائل کافی در اختیار ندارد و مقتضی میدانند تحصیلات را در کلاسهای ۵ و ۶ اختیاری قرار دهد مشروط بر این که این مدت از تاریخ تصویب این قانون از پنج سال تجاوز نکند.

وزارت فرهنگ مکلف است در بر نامه این دو کلاس تجدید نظر بعمل آورده آموختن مقدمات حرف و صنایع و کشاورزی را با رعایت مقتضیات هر محل در آن بگنجاند.

ماده سوم - آموزش و پرورش در دبستانهای دولتی در تمام کشور مجانی است و بهیچ عنوان نباید از دانش آموزان و جبهی مطالبه شود بدانندش آموزان بی بضاعت کتاب درسی مجانی داده خواهد شد.

ماده چهارم - در نقاطیکه وسائل تعلیمات اجباری فراهم گردیده وزارت فرهنگ اجباری بودن آن را در فروردین ماه پس از صحنه ملو کانه اعلام مینماید.

ماده پنجم - در نقاطیکه طبق ماده چهارم اجباری بودن تعلیمات اعلام شده است اهالی مکلفند اطفال خود را که سنشان شش سال تمام باشد در شهریور ماه در دبستانها نام نویسی کنند هر گاه طفلی بواسطه بیماری نتواند در موقع مقرر مشغول تحصیل شود ولی او موظف است او را بلافاصله پس از رفع نقاهت بدبستان

معرفی نماید - اطفال تا ده ساله نیز در کلاس اول دبستان پذیرفته خواهند شد.

تبصره - اداره کل آمار مکلف است همه ساله آمار کودکان شش ساله نقاط مختلف کشور را بوزارت فرهنگ تسلیم نماید

ماده ششم - هر گاه ولی طفل در موعد مقرر بدون داشتن عذر موجه طفل خود را برای تحصیل منظم بدبستان نسیارد علاوه بر اینکه مجبور است غفلت خود را جبران کند به پرداخت ده ریال جریمه محکوم میگردد و جوه حاصله از این جرائم بمصرف تهیه کتاب و لوازم تحصیل برای دانش آموزان بی بضاعت خواهد رسید.

ماده هفتم - در هر نقطه که دبستان دائر میشود وزارت بهداری و شهرداری محل باید با نظر وزارت فرهنگ وسایل معاینه طبی دانش آموزان را بقسمی فراهم سازند که هر يك از آنان در عرض سال تحصیلی لااقل دو بار مورد معاینه پزشك واقع شود و نیز مكلفند وسایل مداوای مجاني دانش آموزان بی بضاعت خاصه مبتلایان بتراحم را فراهم سازند.

ماده هشتم - دولت مکلف است همه ساله اعتبارات لازم را در بودجه کل کشور برای ساختمان و تاسیس و نگاهداری دبستانها و تربیت آموزگار و بطور کلی آئين اجرای این قانون در مدت مقرر پیش بینی نماید

تبصره ۱ - شهرداریها مکلفند در حدود قوانین مربوطه در تهیه وسایل ساختمان مدارس و توسعه معارف طبق آئين نامه مخصوص با وزارت فرهنگ تشریک مساعی نمایند.

تبصره ۲ - ساختمان همه دبستانها مطابق نقشه هائی خواهد بود که مهندسين مخصوص وزارت فرهنگ باید بتناسب با آب و هوا و موقعیت نقاط مختلف کشور با رعایت اصول بهداری تهیه نمایند در قراء و قصبات ساختمان دبستانها با مساعدت مالکین طبق آئين نامه مخصوص بعمل خواهد آمد.

ماده نهم - برای تربیت و تهیه آموزگاران بعده کافی از اول سال تحصیلی ۱۳۲۲

وزارت فرهنگ مکلف است اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف - در سال اول دانش سرا های مقدماتی لا اقل يك ثلث بیشتر از سالهای پیش دانش آموز واجد شرایط بپذیرد و در صورت لزوم کلاسها را متعدد کند.

ب - در شهر هایی که فعلا دانش سرا نیست در صورت لزوم بتأسیس آن مبادرت نماید.

ج - در دانش سرا ها یا دبیرستانها یا دبستانها کلاسی بنام کلاس کمک آموزگاری تأسیس کند که شرط ورود بآن داشتن گواهی نامه تحصیلات شش ساله ابتدائی و دوره اش يك یا دو سال باشد آموزگاران که لا اقل پنج سال تدریس متوالی یا ده سال تدریس متناوب داشته باشند میتوانند بدون شرط مذکور در این کلاسها پذیرفته شوند يك یا دو سالیکه برای دوره کلاسها معین گردیده جزء سابقه خدمت آنان محسوب خواهد شد.

ماده دهم - تحصیل در کلاسهای کمک آموزگاری مجانی خواهد بود بعلاوه کمک هزینه تحصیل که میزان آنرا وزارت فرهنگ معین خواهد کرد بدانش آموزان پرداخته میشود دانش آموزان هنگام ورود تعهد کتبی خواهند سپرد که پس از فارغ از تحصیل در برابر مدت تحصیل را موظفاً آموزگاری کند والا سه برابر کمک هزینه دریافتی را بصندوق دولت بپردازد.

ماده یازدهم - دولت موظف است کسانی را که از کلاس کمک آموزگاری گواهی نامه فراغ تحصیل گرفته اند و کمک آموزگار خوانده خواهند شد با رعایت شرایط مقرر در فقرات ۱ و ۳ و ۴ ماده قانون استخدام کشوری در دبستان ها بخدمت بگمارد.

ماده دوازدهم - هر يك از مشاغل کمک آموزگار و آموزگار و دبیر دانشیار و استاد و پزشک بیمارستانی ضمیمه دانشکده پزشکی به ده پایه تقسیم میشود حد اقل مدت توقف در پایه های ۱ تا ۳ یکسال و در پایه های ۴ تا ۶ دو سال و از پایه ۷ ببالا سه سال خواهد بود - حقوق پایه يك کمک آموزگار برابر مقرری دریافتی پایه يك اداری و حقوق پایه يك آموزگاری يك برابر و نیم حقوق پایه يك کمک

آموزگار و حقوق پایه يك دبیری دو برابر حقوق پایه يك آموزگار و حقوق پایه يك دانشیاری سه برابر حقوق پایه يك آموزگار خواهد بود در موقع ارتقاء از پایه ای ببالتر در مورد كمك آموزگاران و آموزگاران تا پایه ه يك پنجم حقوق پایه مادون و از پایه شش ببالا يك هشتم حقوق پایه مادون و در پایه های دبیری يك هشتم حقوق پایه مادون و در پایه های دانشیاری معادل يك دهم حقوق پایه مادون علاوه خواهد شد حقوق هر پایه استادی باندازه يك دهم از حقوق پایه همان پایه دانشیاری بیشتر خواهد شد.

تبصره يك - كمك آموزگاران و آموزگاران و دبیرانی که متاهل هستند ثلث حقوق پایه يك خود را بعنوان فوق العاده تاهل دریافت خواهند داشت.

تبصره ۲ - وزارت فرهنگ میتواند از میان دبیران و با تصویب شورای دانشگاه از میان استادان و دانشیاران و دبیران دانشگاه کسانی را برای ریاست و نظامت کلاسهای كمك آموزگاری و دانش سرا ها و دبیرستانها و همچنین برای بازرسی و خدمات فنی و معاونت دانشکدهها بر طبق آئین نامه مخصوص انتخاب نماید این اشخاص در مدت اشتغال بیکی از این کارها تا پایه ه نصف حقوق و از پایه ۶ ببالا ثلث حقوق پایه خود را اضافه دریافت خواهند نمود این اشخاص موظفند تمام اوقات رسمی را بخدمات مرجوعه صرف نمایند و بهیچوجه حق اشتغال در بنکاهای دیگر دولتی و غیر دولتی نخواهند داشت.

تبصره ۳ - مواد ۱۰ و ۱۱ قانون تربیت معلم مصوب اسفند ۱۳۱۲ و مواد ۱۲ و ۱۳ قانون تاسیس دانشگاه مصوب خرداد ۱۳۱۳ و ماده واحده مصوب پنجم ابانماه ۱۳۱۷ و مواد ۴ و ۵ و ۱۱ قانون اصلاح قانون تاسیس دانشگاه مصوب ابان ۱۳۱۹ و تبصره يك ماده اول قانون ششم ابان ۱۳۲۰ نسبت بآنچه با این ماده مغایرت دارد ملغی میباشد.

ماده سیزدهم - هر گاه در نقاطیکه تعلیمات عمومی اجباری اعلام گردیده آموزگار و كمك آموزگار تربیت یافته بقدر کافی موجود نباشد وزارت فرهنگ می تواند کسانی را که لااقل دارای گواهی نامه شش ساله ابتدائی یا تحصیلاتی

معادل آن هستند به آموزگاری چهار کلاس اول ابتدائی و کسانی که تحصیلات سه سال اول متوسطه یا معادل آنرا دارا می باشند با آموزگاری کلاسهای ۵ و ۶ ابتدائی با رعایت جهت اخلاقی و استعداد آنان برای تدریس انتخاب و بطور قرار داد استخدام نموده بکار بگمارد.

تبصره - هیچگاه وزارت فرهنگ نمیتواند با داشتن آموزگار و کمک آموزگار تربیت شده به استخدام آموزگاران قرار دادی پردازد و بطور کلی استخدام معلم قرار دادی جدید فقط در صورتی مجاز است که معلم رسمی مشمول این قانون و قانون تربیت معلم مصوب اسفند ۱۳۱۲ و قانون دانشگاه مصوب هشتم خرداد ۱۳۱۳ بقدر کافی موجود نباشد.

ماده چهاردهم - کمک آموزگاران و آموزگاران و دبیرانی که در خارج از محل اقامت خود خدمت مینمایند باید از طرف دولت منزل داده شود و در غیر این صورت کرایه خانه متناسب هر محل بتشخیص وزارت فرهنگ و بر طبق آئین نامه مخصوص علاوه بر حقوق و فوق العاده های دیگر به آنها پرداخته خواهد شد.

ماده پانزدهم - وزارت فرهنگ میتواند آموزگاران و مدیران قرار دادی که دارای گواهی نامه دوره اول متوسطه و لااقل پنج سال سابقه خدمت آموزگاری در مدارس دولتی باشند بعنوان آموزگار و در صورتیکه این گواهی نامه را نداشته و لی پنج سال سابقه تدریس در مدارس دولتی داشته باشند بعنوان کمک آموزگار استخدام نماید و همچنین میتواند دبیران قرار دادی را که دارای لااقل ده سال سابقه تدریس در دبیرستان و یا اینکه دارای دیپلم متوسطه و پنج سال سابقه تدریس در دبیرستان باشند با رتبه دبیری بخدمت رسمی بپذیرد و ماخذ تعیین درجه این کمک آموزگاران و آموزگاران و دبیران آخرین حقوقی خواهد بود که قبل از دی ماه ۱۳۲۱ از وزارت فرهنگ دریافت داشته اند.

ماده شانزدهم - وزارت فرهنگ آئین نامه هائی را که برای اجرای این قانون

کار و حقوق
موقع ارتقاء
پایه ۵ يك
مادون و در
شیاری معادل
ستادی باندازه

ناهل هستند
هند داشت
رای دانشگاه
رای ریاست
انها و همچنین
نامه مخصوص
نا پایه ۵ نصف
رد این اشخاص
بیچوجه حق

مواد ۱۲ و ۱۳
ب پنجم ابانماه
شگاه مصوب
آ نچه با این ماده
یده آموزگار
ت فرهنگ می
یا تحصیلاتی

لازم خواهد بود تهیه و پس از تصویب کمیسیون فرهنگ مجلس شورای ملی بموقع اجرا خواهد گذاشت .

۱۵ - آئین نامه های اجرای قانون آموزش و پرورش اجباری مجانی

مصوب کمیسیون فرهنگ ۱۴ مرداد ماه ۱۳۲۲

آئین نامه شماره ۱

ماده ۱ - وزارت فرهنگ از لحاظ اجرای آموزش و پرورش اجباری کشور را بحوزهائی چند تقسیم میکند هر يك از این حوزه ها شامل يك شهرستان درجه اول یا دوم یا سوم و يك یا چند قصبه و عده ای دهستان میباشد .

ماده ۲ - وزارت فرهنگ باید بوسیله اداره کل آمار و ادارات فرهنگ شهرستانها و بازرسان سیار خود و بوسایل دیگر اطلاعات زیر را در باره هر يك از حوزه های مذکور در ماده (۱) تحصیل و در جداول مخصوص یاد داشت نماید .
۱ - جمعیت هر حوزه با تفکیک مرکز شهرستان و قصبات و دهستانهای مربوط و همچنین عده تقریبی کودکانی که در سنین تحصیلات ابتدائی میباشد .

۲ - عده دبستانهای لازم برای هر يك از حوزه ها با تفکیک شهرستان و قصبات و دهستانها و همچنین عده مدیر و آموزگار و خدمتگذار هر يك از دبستانها .

تبصره ۵ - در صورتیکه دهستانی دارای عده کافی دانش آموز برای تشکیل يك دبستان نباشد برای چند دهستان مجاور يك دبستان در نظر گرفته میشود در صورتیکه دهستانهای مزبور بیکدیگر نزدیک نباشند ممکن است برای چند دهستان يك دبستان سیار در نظر گرفته شود و برای نقاطیکه عده دانش آموزان دبستان کم میباشد ممکن است يك آموزگار عهده دار تدریس چند کلاس شود و یا علاوه بر آموزگاری

در اداره امور دبستان نیز باو سپرده شود مقررات راجع بدبستانهای سیار و طرز عمل آنها و همچنین شرایط تعدد آموزگاران هر دبستان با رعایت تناسب عده دانش آموزان بر طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای عالی فرهنگ رسیده باشد.

ماده ۳ - آموزگاران کشور باید عموماً فارغ التحصیل دانشسرای مقدماتی باشند ولی مادامی که تهیه آموزگار فارغ التحصیل دانشسرای مقدماتی باندازه کافی میسر نیست هر يك از حوزه های آموزش و پرورش اجباری باید بتربیت کمک آموزگاران نیز پردازند اقداماتی که حوزه های مزبور خواهند کرد بدین قرار است :

۱ - در شهرستانهای درجه اول که دارای دانشسرای مقدماتی و دبیرستان کامل می باشد کلاسهای کمک آموزگاری به تناسب استعداد و احتیاج محل تاسیس میگردد و دانشسرای مقدماتی آن محل لااقل يك نلث بیشتر از سابق در سال اول دانش آموز پذیرد .

۲ - در شهرستانهای درجه دوم که دارای دبستان شش کلاسه کامل و دبیرستان سه ساله یا پنجساله میباشند کلاسهای کمک آموزگاری دائر میگردد و در صورتیکه مقتضی باشد دانشسرای مقدماتی نیز تاسیس میشود یا بدو طالبان آموزگاری که دوره سه ساله متوسطه را دیده و دارای استعداد کافی باشند مساعدت میشود تا خود را به دانشسرای مقدماتی شهرستان های درجه اول برسانند.

۳ - در شهرستانهای درجه سوم که دارای دبستان شش کلاسه میباشند فقط به تاسیس کلاسهای کمک آموزگاری مبادرت میشود .

تبصره - کسانی که از کلاسهای کمک آموزگاری و از دانشسرای مقدماتی يك شهرستان فارغ التحصیل میشوند کمک آموزگاران و آموزگاران حوزه آموزش و پرورش اجباری مربوط بآن شهرستان را تشکیل میدهند ولی این مانع نخواهد بود که در صورت احتیاج بعضی از آنها در شهرستانها و حوزه های

دیگر بکارگماشته میشوند.

ماده ۴ - از سال ۱۳۲۲ بعد همه ساله وزارت فرهنگ پیش از تنظیم بودجه کل کشور مخارج اجرای قانون تعلیمات اجباری را برای سال بعد برآورد کرده مبلغ آنرا بوزارت دارائی ابلاغ مینماید.

تبصره - اعتباراتی که برای اجرای این قانون در هر سال لازم است باید طوری برآورد شود که اولاً ساختمان دبستانها و تأسیس کلاسهای کمک آموزگاری و تأسیس یا توسعه دانشسراها و غیره را بقسمی که در مدت تعیین رفع حاجت نمایند پیش بینی کند و ثانیاً حفظ و نگهداری و اداره تأسیسات سالهای پیش را تأمین نماید.

ماده ۵ - از اقداماتی که وزارت فرهنگ طبق مواد ۸ و ۹ قانون و در حدود اعتبارات خود برای ساختمان دبستانها و تأسیس کلاسهای کمک آموزگاری و تأسیس یا توسعه دانشسراها بعمل میآورد تمام شهرستانهای کشور به تناسب عادلانه بهره مند خواهند شد و حتی الامکان بجاهائیکه فرهنگ عقب تر است باید توجه بیشتر مبذول گردد.

ماده ۶ - توسعه دستگاه تربیت معلم باید بوجهی صورت گیرد که در مدتیکه قانون مهلت داده است عده کافی کمک آموزگار و آموزگار برای تمام کشور تهیه گردد و همچنین تکمیل و تأسیس دبستانها در همه حوزهها در این مدت باید باندازه ای باشد که در اس ده سال بتوان تعلیمات را در تمام نقاطیکه هنوز اجباری بودن آن اعلام نگردیده است اعلام نمود.

ماده ۷ - وزارت فرهنگ پیش از اینکه اجباری بودن تعلیمات ابتدائی را در حوزه ای اعلام کند باید در آنجا عده کافی کمک آموزگار و آموزگار و ساختمان مخصوص دبستان یا خانه مناسب برای آموزشگاه تهیه نموده و ضمناً اهالی را بوسایل مقتضی ارشاد و تشویق و ترغیب کرده زمینه را برای اجرای تعلیمات اجباری فراهم سازد.

ماده ۸۵ - در هر حوزه‌ای که مقدمات اجباری شدن آموزش و پرورش فراهم گردیده است وزارت فرهنگ موظف است در فروردین ماه مراتب را با اطلاع اهالی آن حوزه برساند و آنها را راهنمایی کند با اینکه در اول سال تحصیلی بعد اطفال خود را که دارای شش سال تمام هستند در دبستانها نام نویسی کنند.

در نقاطیکه تهیه صورت کودکانی که باید بمدرسه بروند ممکن باشد وزارت فرهنگ اسامی کودکان مشمول را در جدولی در ضمن آگهی منتشر مینماید و یکماه پس از افتتاح مدارس کسانی را که از ثبت نام اطفال خود کوتاهی کرده اند بوسیله ادارات شهربانی و یاقائم مقام آنها برای اعزام اطفال بدبستان تعقیب میکند

در نقاطیکه تهیه صورت کودکانی که باید بمدرسه بروند میسر نیست خاصه در دهستانها مدیر هر دبستان موظف است که در فروردین ماه هر سال در دهستانی که تعلیمات ابتدائی در آن اجباری گردیده با جلب مساعدت مالک و دهمدار و معتمدین محل صورت اسامی کودکانی را که باید بمدرسه بروند تهیه و در هنگام ثبت اسامی آنها را تطبیق و تحت بازرسی قرار دهد. مدیر دبستان و مالک دهستان و دهمدار موظفند که اولیاء اطفال را در راهنمایی و اعزام فرزندان خود بدبستان تشویق نمایند.

نمایندگان فرهنگ هر محل در سه ماهه اول سال تحصیلی اسامی متخلفین را برای تعقیب نزد دادستان مربوط میفرستد.

ماده ۹ - ثبت اسامی کودکانی که باید بدبستان بروند در شهریورماه هر سال بعمل می آید و در حوزه‌هایی که اجباری بودن تعلیمات اعلام شده است اولیاء اطفال که در موقع مقرر برای ثبت اسامی فرزند خود بدبستان مراجعه نمایند متخلف محسوب و مشمول ماده ششم قانون آموزش ابتدائی اجباری خواهد بود.

ماده ۱۰ - مقصود از عنبر موجه مذکور در ماده ششم قانون آموزش ابتدائی اجباری بیماری طفل یا ولی منحصر بفرد اوست در نقاطیکه وزارت فرهنگ پزشکی

مخصوص دارد گواهی بیماری بوسیله او در نقاطیکه پزشک بهداری یا شهرداری وجود دارد و بوسیله یکی از آنها در نقاطیکه پزشک رسمی نیست بوسیله یکی از اطباء طرف اعتماد و در نقاطیکه بهیچوجه پزشک نیست بوسیله گواهی شخصیکه طرف اعتماد فرهنگ محل باشد صورت میگیرد و همچنین اگر طفلی یا ولی منحصر بفرد طفلی در شهریور ماه در مسافرت باشد عذر او موجه محسوب میگردد و در هر صورت پس از رفع نقاهت و یا خاتمه مسافرت باید بثبت اسم طفل اقدام شود و الا ولی طفل مشمول مقررات ماده ششم قانون آموزش و پرورش اجباری میگردد.

ماده ۱۱- وزارت فرهنگ میتواند کسانی را که بمناسبت نقص خلقت و یا عدم استعداد کافی قادر بادامه تحصیلات ابتدائی بر طبق برنامه عمومی نیستند از تحصیل معاف بدارد این معافیت با ذکر ادله کافی و در صورت امکان با گواهی پزشک بر حسب پیشنهاد نماینده فرهنگ هر محل و تصویب وزارت فرهنگ خواهد بود.

تبصره ۵- وزارت فرهنگ باید برای اطفالیکه نقص خلقت دارند و کودکانیکه هوش و استعدادشان کم است در آینده نزدیک آموزشگاههای مخصوص تهیه نموده آنها را طبق برنامه معینی تربیت کند و حرف و صنایع و امور کشاورزی را بآنها بیاموزد.

ماده ۱۲- وزارت فرهنگ تا زمانیکه بقدر کافی دبستان دولتی تأسیس نکرده است باید بوسایل مقتضی موجبات تشویق و توسعه دبستانهای ملی را فراهم کند و در صورت امکان برای تدریس در این دبستانها کمک آموزگار و آموزگار اعزام دارد.

در تقسیم اعانه میان این دبستانها باید علاوه بر رعایت حسن انتظام و نتیجه رضایت بخش امتحانات نهائی آنها تعداد دانش آموزان مجانی هر دبستان نیز در نظر گرفته شود و بدبستانهاییکه دانش آموزان بی بضاعت و مجانی آنها بیشتر است باید اعانه بیشتری داده شود چگونگی تقسیم اعانه و مقررات راجع بآن با رعایت جهات فوق بر طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای

عالی فرهنگ برسد .

ماده ۱۳ - وزارت فرهنگ باید در تهیه بر نامه و کتابهای ابتدائی نکات زیر را رعایت کند :

الف - غلبه جنبه علمی تعالیمات بر جنبه نظری آنها .

ب - مرغوبی طبع کتابها و تناسب مطالب آنها با روحیه کودکان و با زندگی و محیط فکری آنان .

ج - پرورش اخلاقی و تقویت حسن دیانتی برای اینکه دارای عادات و ملکات حمیده شوند .

در برنامه سالهای ۵ و ۶ باید توجه خاص نسبت بکشاورزی و آهنگری و نجاری و جز آن مبذول شود و کودکان باید علاوه بر یاد گرفتن مقدمات این حرف و صنایع نسبت بآنها ذوق و علاقه پیدا کنند و نسبت بشرافت کار خاصه کار یدی ایمان حاصل نمایند .

ماده ۱۴ - برای رساندن کتاب مجانی بدانش آموزان بی بضاعت و همچنین مساعدتهای دیگر که باید نسبت بآنها بشود اقدامات زیر بعمل میاید :

۱ - یک سوم از کتابهای ابتدائی که در هر سال بیچاپ میرسد برای تقسیم بین دانش آموزان بی بضاعت اختصاص داده میشود که بوسیله رؤسای فرهنگ و مدیران دبستان هامجاناً میان آنان تقسیم شود .

۲ - در مرکز هر شهرستان انجمن خیریه با شرکت نماینده فرهنگ و فرماندار و شهردار و بخشدار و اشخاص خیرخواه تشکیل میشود و بوسایل مقتضی به تهیه کتاب و نوشت افزار و لباس دانش آموزان بی بضاعت حوزه آموزش و پرورش اجباری مربوط بآن شهرستان اقدام بعمل میآید .

تشکیل انجمنهای مزبور و سازمان و طرز عمل آنها بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای فرهنگ هر شهرستان رسیده باشد .

۳ - مالکین دهستانها برای تامین لباس و نوشت افزار و کتاب دانش آموزان بی بضاعت دبستانها مربوط بیکدیگر از دو طریق ذیل مساعدت خواهند نمود :

شهرداری
ت بوسیله
ت بوسیله
و همچنین
اشدند او
سه مسافرت
نون آموزش

عدم استعداد
ت از تحصیل
راهی بزرگ
گ خواهد بود
نیکه هوش و
صوص تهیه
کشاورزی را

نکرده است
را هم کند و در
کار و آموزگار

انتظام و نتیجه
هر دبستان نیز
و مجانی آنها بیشتر
و مقررات راجع
که بتصویب شورای

الف - همه ساله سهمی برای دانش آموزان بی بضاعت دهستان در نظر گرفته و آنرا تحویل نماینده فرهنگ محل مینماید تا بر طبق مقرراتی که از طرف وزارت فرهنگ وضع میشود بمصرف مربوط برسد.

ب - مالکین خود مستقیماً لوازم تحصیلی و نوشت افزار و لباس تهیه نموده آنها را بر طبق صورتی به نماینده فرهنگ محل برای توزیع ما بین دانش آموزان بی بضاعت تحویل مینمایند.

در هر صورت نمایندگان فرهنگ موظفند همواره دفاتر منظمی ترتیب داده صورت اعانات را در آن وارد کرده و مصارف مربوط را نیز بطور وضوح در آن یادداشت کنند و نیز موظفند صورت اعانات و مصارف را همه ساله برای اطلاع اعانه دهندگان ارسال دارند و در صورت لزوم منتشر سازند.

ماده ۱۵ - وزارت فرهنگ در ساختمان دبستانهای دهات باید مراعات نماید که محل سکونت برای مدیر و آموزگاران هر دبستان تهیه شود بدیبهی است وضع این ساختمان های فرعی باید بنحوی باشد که مزاحمتی برای دبستان فراهم نکند.

ماده ۱۶ - بهر يك از كمك آموزگاران و دبیران که در خارج محل اقامت خود خدمت مینمایند در صورتیکه از طرف دولت منزل داده نشود کرایه خانه ای که از ربع حقوق پایه يك آنها کمتر و از نصف آن زیاد تر نخواهد بود داده میشود تعیین مأخذ کرایه خانه با رعایت میزان کرایه خانه و سهولت و یا صعوبت معیشت در نقاط مختلف بموجب فهرستی میباشد که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷ - اساسنامه و برنامه کلاسهای كمك آموزگاری پس از تصویب شورای عالی فرهنگ بموقع اجرا گذارده میشود كمك آموزگاران نمیتوانند بغیر از چهار کلاس اول ابتدائی در کلاسهای دیگر تدریس نمایند مگر اینکه باخذ گواهی نامه دانشسرای مقدماتی یا دیپلمه کامل متوسطه نایل شوند.

ماده ۱۸ - وزارت جنگ میتواند باموافقت وزارت فرهنگ آموزگاران مشمول نظام

وظیفه را در
نیازمندی باشد
برك آماده به
۱۱- اجرای تبصره يك
تصویب شد
ماده ۱ - همه دبستان
اصول صحیح
این ساختمان
پیش بینی
هر حال لا
الامکان خور
ماده ۲ - ساختمان
در دهستان
تشکیل اینها
آزری کند
میشود ساز
ماده ۳ - كمك هائی
هلی محل
الف - واگذاری (بدو)
آنها را برا
ب - اختصاص قسمتی
لرزم وضع
باختیار وز

وظیفه را در صورتیکه بوجود آنها برای خدمت در دبستانهای دهات و قصبات نیازمندی باشد تا پنجسال موقه از خدمت نظام وظیفه معاف نموده و بآنها برك آماده بخدمت بدهد.

۱۶- اجرای تبصره يك و دو ماده هشتم قانون آموزش و پرورش اجباری و مجانی

تصویب شده کمیسیون فرهنگ در جلسه ۱۴ مرداد ماه ۱۳۲۲

آئین نامه شماره ۲

ماده ۱ - همه دبستانهای کشور باید بتدریج دارای ساختمانهای اختصاصی شوند که اصول صحی و فنی در آنها رعایت شده باشد وزارت فرهنگ باید برنامه ایجاد این ساختمان ها را بوجهی تنظیم کند که در عوض مدتیکه برای اجرای قانون پیش بینی شده است بتواند احتیاجات خود را از این حیث رفع نماید و در هر حال لازم است از اجاره خانه های نامناسب برای تأسیس دبستان حتی الامکان خودداری شود.

ماده ۲ - ساختمان دبستانها در شهرستانها باید با کمک مالی شهرداریهای مربوطو در دهستانها با کمک مالی مالکین بعمل آید - بعلاوه وزارت فرهنگ بایدبا تشکیل انجمنها و جلب کمک اشخاص نیکو کار در هر محل اعاناتی جمع آوری کند و با اعتباری که همه ساله ضمن بودجه برای ساختمان پیش بینی میشود ساختمان دبستانها را تأمین نمایند.

ماده ۳ - کمک هائی را که شهرداری هر محل طبق ماده دوم باید برای ساختمان دبستان های محل بعمل آورد بقرار زیر است :

الف - واگذاری (بدون عوض) اراضی که در اختیار شهرداری است و وزارت فرهنگ آنها را برای ساختمان دبستان مناسب میداند.

ب - اختصاص قسمتی از درآمد شهرداری برای ساختمان دبستانهای شهر و در صورت لزوم وضع عوارض مخصوص بنام ساختمان دبستان که پس از جمع آوری باختیار وزارت فرهنگ قرار داده شود.

ج - هر گونه مساعدت ديگر از حيث تهيه مصالح و لوازم ساختماني و غيره
ماده ۴ - كمكپائي را كه مالکين دهستان ها در ساختمان دبستان ها بايد بعمل آورند
بقرار زير است :

الف - واگذاري (بدون عوض) زمين مناسبي براي ساختمان دبستان .
ب - در موقع پرداخت محصول هر سال اختصاص مقداري از آن كه بهائش
در حساب مخصوص در بانك بنام ساختمان دبستان و در اختيار وزارت فرهنگ
گذاشته ميشود همينكه سرمايه فوق بنصف بر آورديکه براي مخارج
ساختمان دبستان آن محل کرده اند رسيد وزارت فرهنگ نسبت بساختمان
دبستان اقدام خواهد کرد .

تبصره ۵ - در دهستانيکه داراي مالکين متعدد ميباشد کمک مالي هر يك از مالکين
بتناسب سهم مالکانه ايشان خواهد بود .

ماده ۵ - وزارت فرهنگ ميتواند از اراضي موقوفه و همچنين از بناهاي موقوفه
مسلوب المنفعه براي ساختمان دبستان استفاده نمايد و همچنين ميتواند موقوفات
مجهول المصرف و متعذر المصرف را بساختمان دبستان اختصاص دهد و نيز
ميتواند موقوفات ديگري را که عمران و آبادي آنها خالي از اشکال نبوده
و در آمد آنها غير کافي است بنام تبديل با حسن در مقابل خريد مصالح
ساختماني معاوضه نمايد و اجاره بهاي دبستانها ييرا که باین ترتيب ساخته
ميشود در بودجه خود منظور نمايد تا بمصارفي که واقف تعيين نموده برسد .

ماده ۶ - وزارت فرهنگ براي تهيه نقشه هاي ساختمان دبستانها که بايد با جمعيت و
آب و هوا و موقعيت هر محل تناسب داشته باشد دائره فني تاسيس مينمايد
ساختمان همه دبستانها از روي نقشه هاي خواهد بود که از طرف اين دائره
ترسيم ميگردد کساني که بخواهند در محلي بخرج خود دبستاني ساخته و
براي کمک با اجرائي قانون آموزش و پرورش اجباري بوزارت فرهنگ
اهداء نمايند ميتوانند با دادن اطلاعات لازم راجع بموقعيت زمين نقشه
ساختمان را از وزارت فرهنگ دريافت دارند و وزارت فرهنگ نسبت باین اشخاص

همه گونه مساعدت
آن خواهد کرد .
ماده ۷ - وزارت فرهنگ
مؤثر نموده اند
دبستان تهيه شده
در صورتيکه تمام
موسوم سازد .
ماده ۸ - مخارج نگاهداري
در حفظ استحکام
داشته باشد .
۱۱ - اجرائي تبصره (۲) ما
تصويب شده
ماده ۱ - هر گاه وزارت
دانشگاه کسی را
نماید مراتب را
شورای دانشگاه
را بوزارت فرهنگ
ماده ۲ - خدمات استادان
ميگردد عيولت
دبستان و بازرسي
فني وزارت فرهنگ
ماده ۳ - خدماتي را که
دانشنامه دبيري
۱ - تدریس در

همه گونه مساعدت مانند اعزام مهندس بمحل و تهیه نقشه ساختمان و جز آن خواهد کرد .

ماده ۷ - وزارت فرهنگ موظف است نام کسانی را که در ساختمان بنای دبستان کمک مؤثر نموده اند و همچنین نام واقفینی را که از تبدیل محل موقوفه آنها دبستان تهیه شده است در لوحه ثبت و در دیوار بنای دبستان نصب کند و یا در صورتیکه تمام خرج ساختمان را داده باشند دبستان را بنام آن ها موسوم سازد .

ماده ۸ - مخارج نگاهداری دبستانهای ساخته شده بعهده وزارت فرهنگ است و باید در حفظ استحکام آنها اهتمام بعمل آید و همواره صورت آبرومند داشته باشد .

۱۷ - اجرای تبصره (۲) ماده دوازدهم قانون آموزش و پرورش اجباری مجانی
تصویب شده کمیسیون فرهنگ در تاریخ ۱۴ مرداد ۱۳۲۲

آئین نامه شماره سه

ماده ۱ - هرگاه وزارت فرهنگ بخواهد از میان استادان و دانشیاران و یا دبیران دانشگاه کسی را برای خدمات مندرج در تبصره ۲ ماده دوازدهم انتخاب نماید مراتب را بوسیله رئیس دانشگاه باطلاع شورای دانشگاه میرساند و شورای دانشگاه پس از جلب نظر رئیس دانشکده مربوط و شخص ذینفع نظر خود را بوزارت فرهنگ اعلام میدارد .

ماده ۲ - خدمات استادان و دانشیاران که مشمول اضافه حقوق تبصره ۲ ماده ۱۲ میگردد عبارت است از ریاست آزمایشگاه و کارخانه و ریاست دانشسرا یا دبیرستان و بازرسی فنی و بازرسی دارویی و بیمارستان و ریاست ادارات فنی وزارت فرهنگ و دانشگاه و معاونت دانشکده .

ماده ۳ - خدماتی را که ممکن است بدارندگان پایه های دبیری و کسانی که دارای دانشنامه دبیری و رتبه اداری هستند ارجاع نموده بشرح زیر میباشد:

۱ - تدریس در دبیرستان ۲ - نظامت دبیرستان یا دانشسرای ریاست دبستان

و یا کلاسهای کمک آموزشی .

۳ - ریاست اداره فنی فرهنگستانها و ریاست دوایر فنی وزارت فرهنگ .

۴ - بازرسی فنی .

۵ - ریاست دبیرستان یا دانشسرا .

۶ - ریاست ادارات فنی وزارت فرهنگ و بازرسی فرهنگ شهرستانها و ریاست

فرهنگ استانها باستثنای مورد اول (تدریس در دبیرستان) سایر موارد مشمول

اضافه حقوق مندرجه در تبصره ۲ ماده ۱۲ میگردد و از تاریخ تصویب قانون

آموزش و پرورش اجباری مجانی برای احراز هر يك از مقامات فوق الاقل دو

سال خدمت در مقام مادون یا ابراز کمال لیاقت شرط حتمی خواهد بود .

تبصره - سال پنجم و سال دهم اشتغال با آموزگاری و دبیری هر چند پیاپیان نرسیده

باشد سال کامل محسوب و آموزگار یا دبیر مشمول ماده ۱۵ قانون آموزش

و پرورش اجباری مجانی خواهد بود .

ماده ۴ - پرداخت اضافه حقوق مندرج در تبصره ۲ ماده دوازدهم قانون آموزش

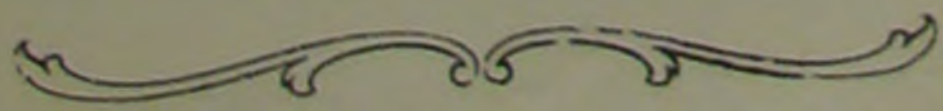
ابتدائی اجباری در صورتی خواهد بود که استاد یا دانشیار و یا دبیر تمام

اوقات رسمی خود را صرف انجام خدمت مربوط نماید و بهیچوجه شغل موظف

یا غیر موظفی را در ادارات یا بانکهای دیگر دولتی یا غیر دولتی قبول ننماید . استادان

و دانشیاران میتوانند با حفظ مقام استادی و دانشیاری ضمن انجام خدمت بتدریس

خود نیز ادامه دهند .

الف - آئین

نورای دانشگاه

تصویر

ماده اول - در موقع اح

ریاست دانشگاه

را بسابقه دعوت

ماده دوم - داوطلبان با

شرکت در مساب

هویت خود بدقت

ماده سوم - در صورتیکه

باجازه رئیس دا

او از طرف ر

ماده چهارم - اگر داو

دانشگاه مربوط

فصل دوم

آئین نامه و مقررات

جزء نخست - آموزش عالی

الف - آئین نامه ها و مقررات مربوط بدانسگاه تهران

شورای دانشگاه

آئین نامه انتخاب دانشیار

تصویب شده هشت خرداد ۱۳۱۴ شورای دانشگاه

ماده اول - در موقع احتیاج بدانشیار رئیس دانشکده مربوط پس از کسب اجازه از ریاست دانشگاه دانشیارانی که طرف احتیاج هستند درجراید اعلان و داوطلبان را بمسابقه دعوت مینماید .

ماده دوم - داوطلبان باید در ظرف مدتیکه در اعلان معین میشود تقاضای خود را برای شرکت در مسابقه بضمیمه اصل کلیه اسناد و مدارک تحصیلی و سواد مصدق و ورقه هويت خود بدفتر دانشکده تسلیم نمایند .

ماده سوم - در صورتیکه داوطلب واجد شرایط منحصر بفر دباشدرئیس دانشکده دوسیه او را با اجازه رئیس دانشگاه در شورای دانشگاه مطرح میکند و پس از تصویب ابلاغ او از طرف ریاست دانشگاه صادر میگردد .

ماده چهارم - اگر داوطلب متعدد باشد هیئتی مرکب از سه الی پنج تن از استادان دانشگاه مربوط بریاست رئیس همان دانشکده برای اجرای مسابقه تشکیل

میشود این هیئت باسناد و مدارك داوطلبان رسیدگی نموده کسی را که متخصص است و یا حق تقدم دارد با ذکر دلائل بر رئیس دانشگاه پیشنهاد مینماید که بر طبق ماده سوم انتخاب گردد.

ماده پنجم - با تساوی شرایط علمی برای رشته مربوط کسیکه زبان فارسی را بهتر میداند یا مدتی مجاناً بمعارف خدمت کرده است حق تقدم دارد.

ماده ششم - هرگاه در نتیجه رسیدگی بمدارك و سوابق داوطلبان هیئت ممیزه چند نفر آنها را از هر حیث مساوی تشخیص دهند باید موضوعی را طرح کند تا در اطراف آن در ظرف مدتی که تعیین مینماید هر يك مقاله بنویسد و از مقایسه آنها کسیکه حق تقدم دارد انتخاب شود.

ماده هفتم - در صورتیکه با وجود مراتب مذکوره در ماده ششم هیئت ممیزه چند نفر را از هر جهت مساوی بدانند رئیس دانشکده یکی را بقرعه انتخاب و بر رئیس دانشگاه پیشنهاد مینماید و در صورتیکه هیئت ممیزه هیچ يك از داوطلبان را شایسته دانشیاری نداند مراتب را با ذکر دلائل بشورای دانشگاه خبر خواهد داد.

ماده هشتم - هرگاه برای تدریس ماده منظور داوطلب دانشیاری یافت نشود و یا داوطلبان بر طبق نظر شورای دانشگاه شایسته تدریس نباشند رئیس دانشگاه میتواند مطابق ماده ۱۵ قانون دانشگاه با استخدام معلم منظور اقدام کند.

ماده نهم - نظامنامه انتخاب دانشیار مصوب ۲۷ - ۹ - ۱۳۱۳ ملغی میباشد.

اساسنامه و بر نامه آموزشگاههای عالی بهداشت

تصویب شده شورای عالی فرهنگ در تاریخ ۱۱ تیر ۱۳۱۹

۱ - اساسنامه

ماده ۱- آموزشگاههای عالی بهداشت بمنظور تهیه و پرورش سریع پزشکان درجه دوم برای اشتغال بامور پزشکی ساده در دهستانها و مبارزه با بیماریهای همه گیر تأسیس می گردد.

ماده ۲- شرایط ورود باین آموزشگاهها داشتن گواهینامه سه ساله اول دبیرستان می باشد.

ماده ۳- دوره تحصیلات آموزشگاههای عالی بهداشت چهار سال خواهد بود.

ماده ۴- از سال دوم شاگردان صبحها را در بیمارستانها بکارهای بالینی و بعد از ظهرها را در آموزشگاهها بدریافتن و آموختن معلومات نظری و عملیات آزمایشگاهی مشغول خواهند شد.

ماده ۵- در پایان سال چهارم از دانشجویان امتحان نهائی بعمل می آید و در صورت پذیرفته شدن دانشنامه مخصوص بآنها داده خواهد شد.

ماده ۶- فارغ التحصیلهای این آموزشگاه در نقاطیکه بیش از ده هزار تن جمعیت دارد حق اشتغال بحر فیه پزشکی نخواهند داشت.

ماده ۷- فارغ التحصیلهای این آموزشگاه پس از هشت سال کار در بخشهای مربوط مجاز خواهند بود که بسال چهارم دانشکده پزشکی وارد شده و پس از سه سال تحصیل بدریافت درجه دکتری در پزشکی نائل شوند.

ماده ۸- طرز دریافت پروانه اشتغال بکار و حدود وظائف و اختیارات ایشان بموجب مقررات جدا گانه تعیین و بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

۲ - برنامه

ماده ۹ - برنامه تحصیلات چهار ساله آموزشگاه های بهداشت بدین قرار خواهد بود .

سال اول

این سال مکمل تحصیلات دبیرستان است و در آن دوره فیزیک و شیمی و حیات شناسی و یک زبان بیگانه به علاوه کالبد شناسی و معرفت الاعضاء تدریس میشود .

سال دوم

صبحها در بیمارستانها - کار آموزشی در بخش پزشکی و جراحی
عصرها در آموزشگاه - بافت شناسی - کالبدشناسی مرضی
بیماریهای درونی - بیماریهای بیرونی

سال سوم

صبح ها در بیمارستانها - کار آموزشی در بخش پزشکی و جراحی و چشم پزشکی
عصرها در آموزشگاه - باکتری شناسی - انگل شناسی
بیماریهای درونی - بیماریهای بیرونی

سال چهارم

صبحها در بیمارستانها - کار آموزشی در بخش مامائی
بیماریهای زنان - بیماریهای کودکان - بیماریهای آمیزشی
بعد از ظهر در آموزشگاه - بهداشت - بیماریهای همه گیر - طرز مبارزه با بیماری
های خطرناک در ایران .

دانشگاه تهران

آئین نامه

و ام

نموب نده شورای دانشک

ماده ۱ - هیچکس چه پسر و

نام نویسی کند مگر

شیمی باشد .

نمونه ۱۵ - گواهینامه های صادر

شورای عالی فرهنگ

خواهد بود .

نمونه ۲۰ - گواهینامه های شش

تا سال ۱۳۲۰ صادر شد

ماده ۲ - داوطلبان باید در ده

تسلیم نمایند و برگه

شش روز نوشت گواهی شد

شش روز نوشت گواهی شده

چهار قطعه عکس (۶×۴)

انگاره برای دانشجویان

دانشگاه تهران که بر